

องค์ประกอบของนวนิยายที่มีฉันทินิบาตกรรมปรากฏอยู่ในเรื่อง

นวนิยายเป็นการนำเสนอเรื่องราวของมนุษย์ โดยใช้ข้อมูลจากชีวิตจริงของมนุษย์ และสภาพสังคมที่เป็นปัญหามาแสดงต่อผู้อ่าน สิ่งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอนอกจากเรื่องราวแห่งปัญหานั้นแล้ว ก็คือ ทรรศนะในการมอง หรือแก้ไขปัญหานั้น ๆ นวนิยายไม่ใช่การเล่าเรื่องราวไปตามธรรมดา รัญจวน อินทรกำแหง (2521 : 4) กล่าวว่า " นวนิยายเป็นเรื่องราวที่สมมุติขึ้น แต่เป็นความสมมุติที่มีเค้าโครงใกล้เคียงความจริงในชีวิตของมนุษย์ เพราะความสมมุติหรือจินตนาการของผู้เขียนนวนิยายนั้นย่อมเกิดจากประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม ความรอบรู้ และการเล็งเห็นในแก่นความจริง ในแต่ละมุมของผู้เขียนแต่ละคนโดยเฉพาะ " การที่จะเป็นนวนิยายได้นั้นมีองค์ประกอบมากมายหลายประการ กุหลาบ มัลลิกะมาส (2521 : 78) อธิบายถึงองค์ประกอบของนวนิยายว่าประกอบด้วย

1. โครงเรื่องและเหตุการณ์ในเรื่อง
2. สำนวนหรือแก่นของเรื่อง
3. เวลาและสถานที่
4. ตัวละครในเรื่องและบทสนทนา
5. เทคนิคและกลวิธีในการแต่ง
6. สไตล์
7. หางเสียง
8. แนวคิดหรือปรัชญาในการแต่ง

ผู้เขียนนวนิยายแต่ละคน จะกำหนดรายละเอียดขององค์ประกอบต่าง ๆ แล้วเรียบเรียงรายละเอียดแห่งองค์ประกอบนั้นเข้าด้วยกัน ในการพิจารณานวนิยาย ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องพิจารณาถึงส่วนประกอบต่าง ๆ เหล่านี้

ในวิกิพีเดียฉบับนี้

จะพิจารณาถึงองค์ประกอบของนวนิยายที่มีการประกอบ

อรรถวิบาตกรรมปรากฏอยู่ในเรื่องเพียง 3 องค์ประกอบหลัก คือ

1. แก่นเรื่อง
2. โครงเรื่อง
3. ตัวละครเอก

สาเหตุที่เลือกพิจารณาเฉพาะองค์ประกอบ 3 ประการนี้ก็เพราะเป็นองค์ประกอบหลักที่ชี้ให้เห็นเด่นชัดถึงสาเหตุ แรงจูงใจ (Motivation) และความสำคัญของการที่ตัวละครในนวนิยายต้องตัดสินใจประกอบอรรถวิบาตกรรม ส่วนองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น สถานที่ เวลา บทสนทนา ฯลฯ ยังเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในอันดับรอง จึงไม่ได้นำมาพิจารณาในที่นี้

แก่นเรื่อง

แก่นเรื่อง คือสิ่งที่ผู้เขียนต้องการแสดงให้ผู้อ่านทราบ เป็นแนวคิดหรือจุดสำคัญที่เป็นหลักของเรื่องนั้น ๆ แก่นเรื่องจะ " ปรากฏอยู่ตั้งแต่ต้นจนถึงปลายเรื่อง เป็นสิ่งเชื่อมโยงเรื่องทั้งหมดเข้าด้วยกัน โครงเรื่อง ฉาก ตัวละคร บทสนทนาและส่วนประกอบอื่น ๆ ล้วนเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อแสดงแก่นเรื่องของผู้แต่งต้องการ " (สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร 2518 : 8)

นวนิยายที่มีการประกอบอรรถวิบาตกรรมปรากฏอยู่ในเรื่องนั้น มักมีแก่นเรื่องที่แสดงถึงการดิ้นรนต่อสู้ของมนุษย์กับปัญหาต่าง ๆ เพื่อการมีชีวิตรอดแต่ปัญหาต่าง ๆ ที่ปรากฏในนวนิยายเหล่านั้นมักมีความรุนแรงเกินความสามารถในการแก้ไขปัญหามนุษย์ ตัวละครจึงมักพ่ายแพ้และหนีปัญหานั้น ๆ ด้วยการประกอบอรรถวิบาตกรรม

แก่นเรื่องของนวนิยายที่มีการประกอบอรรถวิบาตกรรมปรากฏอยู่ในเรื่องนั้น

2 ลักษณะ ดังนี้

1. แก่นเรื่องที่แสดงว่าอรรถวิบาตกรรมเกิดขึ้นจากปัญหาสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเศรษฐกิจ เป็นปัญหาที่มีความรุนแรงเกินความต้านทานของปัจเจกบุคคล เป็นปัญหาความผิดปกติของปัจเจกบุคคลในแง่ความสัมพันธ์กับสังคม การประกอบอรรถวิบาตกรรมในลักษณะนี้มักเกิดจากการที่บุคคลไม่สามารถทนต่อสภาวะสังคมที่เป็นอยู่รอบด้านตนเองได้ ทำให้เกิดภาวะความเครียดขึ้นในจิตใจ เมื่อเกิดภาวะดังกล่าวมนุษย์จะพยายามดิ้นรนหาทางออกให้กับตนเองด้วยวิธี

การต่าง ๆ ปัญหาลักษณะนี้พบในนวนิยาย 2 เรื่อง คือ คนจน และ จนตรอก

วิเคราะห์แก่นเรื่อง

จนตรอกและคนจน

ทั้งเรื่อง จนตรอก และ คนจน ต่างมีแก่นเรื่องเหมือนกัน คือ เรื่องราวรายละเอียดของ คนยากจนที่อยู่ในระดับล่างของสังคม ผู้คนซึ่งไม่ค่อยจะมีโอกาสมากนักในชีวิต แต่พวกเขาต้อง กระเสือกกระสน คดิรนทุกวิถีทางเพื่อการมีชีวิตรอดอยู่ได้ในสังคมที่ไม่ปรานีต่อพวกเขาเท่าใดนัก สิ่งที่เป็นปัญหาสำคัญที่สุดในชีวิต คือปัญหาทางเศรษฐกิจ เงินคือสิ่งที่ต้องแสวงหา เพื่อจะนำมาซึ่ง ปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต หนทางในชีวิตของพวกเขาไม่มากนัก ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นเสมือน ชะตากรรมที่ถูกกำหนดไว้แล้ว ครอบคลุม และพันนาการชีวิตพวกเขาอยู่อย่างแน่นหนาจนยากที่จะ หลีกเลี่ยงไปจากเงื้อมมืออันโหดร้ายนี้ได้ ทางชีวิตข้างหน้านั้นตันและมีดมน สิ่งที่เขาต้องเผชิญ ก็คือ " การจนตรอก " เท่านั้น

2. แก่นเรื่องที่แสดงว่าอัตวิบัติกรรมเกิดขึ้นจากความผิดพลาดจากการอบรมเลี้ยงดู และการปลูกฝังค่านิยมผิด ๆ เป็นปัญหามาจากสภาวะทางครอบครัว ปัญหาลักษณะนี้พบในนวนิยาย เรื่อง บ้านชนน มาฮา โซ่สังคม ทางสุดท้าย สุดถนนบนทางเปลี่ยว และ กว่าจะรู้เดียงสา

วิเคราะห์แก่นเรื่อง

บ้านชนน

แก่นของเรื่อง บ้านชนน คือ คนที่เติบโตมาจากครอบครัวที่ไม่ปกติ ย่อมมีผลต่อความ ผิดปกติทางจิตใจด้วย จากความรู้ขาดความรักในวัยเยาว์ทำให้เหมือนแพรมีความรักและความต้องการความรักมากมายเกินกว่าปกติ ซึ่งในที่สุดก็มีผลทำลายทั้งความรักและชีวิตของเธอลง

มาฮา

นวนิยายเรื่อง มาฮา แก่นของเรื่องคือ การแสดงภาพของคนที่ยังหลงอยู่ในมาฮาแห่งชีวิต

ความจอมปลอมทั้งหลายที่มนุษย์อุปโลกน์ขึ้น ไม่ว่าจะ เป็นความยิ่งใหญ่ของวงศ์ตระกูล เกียรติยศชื่อเสียง ยศฐาบรรดาศักดิ์ ความร่ำรวย ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นความหลงใหลที่มนุษย์สมมติขึ้นแล้วทำตนเองให้เป็นทุกข์ด้วยการวิ่งไล่ไขว่คว้าหาความจอมปลอมเหล่านั้นมาครอบครอง ผู้ใดสามารถสลัดมาชานี้ออกไปจากชีวิตได้ ไม่ยึดติดกับมาตรฐานสมมติที่ตนเองอุปโลกน์ขึ้นมาได้ ก็จะสามารถพบความสุขในชีวิต

โทษสังคม

แก่นของเรื่องโทษสังคมนี้ คือการถูกกดขี่ ทัศนคติการด้วยมาตรฐานบางอย่างในสังคมนั้นของเพศหญิง ซึ่งผู้เขียนเปรียบเป็นโทษสังคม มาตรฐานนี้หมายถึงความเป็นคนดี คนที่สังคมนั้นคาดหวังว่าควรจะเป็น สิ่งเหล่านี้ทำให้เพศหญิงถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพในด้านต่าง ๆ

ทางสุดท้าย

เรื่องทางสุดท้ายนี้ผู้เขียนมีความปรารถนา 4 ประการที่เขียนไว้ในคำอธิบายเบื้องต้น

1. ขอให้กิเลสในใจมนุษย์จงเบาบางลงบ้าง แม้เพียงกึ่งหนึ่ง
2. ขอให้บาดแผลแห่งความเกลียดชัง ความรังเกียจเดียดฉันท์ระหว่างมนุษย์ชาติจงสมานโดยเร็วพลัน
3. ขอให้มนุษย์หันมาประนีประนอม รักใคร่ปรองดอง และ เข้าใจกันด้วยไมตรีจิตมิตรภาพ
4. ขอให้เพื่อนมนุษย์จงมีความเมตตาต่อกัน จงสลัดความเหี้ยมโหด เห็นแก่ตัว แกร่ง แข็งขึงดี กดขี่ จงเกลียดชังซึ่ง คุณถูก นินทา ริษยาอาฆาตไปให้สิ้น

เพื่อนมนุษย์จะได้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขสันติชั่ววันรันดร์ (ศศิปวงค์ประไพ 2523 : 1)

ทั้งนี้เพราะผู้เขียนเชื่อว่า ในโลกปัจจุบันมนุษย์ยังมีกิเลส ความเกลียดชังซึ่งกันและกัน ความขัดแย้งและความเห็นแก่ตัวอยู่ ซึ่งผู้เขียนได้สะท้อนออกมาเป็นแก่นของเรื่อง

สรุปถนนบนทางเปลี่ยว

เรื่องนี้เป็นเรื่องราวชีวิตของผู้หญิงคนหนึ่งที่มีปัญหาในชีวิตแตกต่างไปจากตัวละครอื่น ๆ ที่ยกมาศึกษา แก่นของเรื่องคือการแสดงให้เห็นว่าการที่คนมีค่านิยมผิด ๆ ไม่รู้จักช่วยตนเอง ไม่รู้จักแก้ปัญหา ไม่รู้จักต่อสู้ ก็จะไม่สามารถมีชีวิตอยู่รอดต่อไปในสภาวะสังคมนั้นในปัจจุบัน

กว่าจะรู้เดียงสา

แก่นของเรื่องนี้ เป็นการชี้ให้เห็นถึงความผิดพลาดในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของพ่อแม่ การอบรมอย่างเข้มงวดโดยไม่ใส่ใจต่อธรรมชาติของเด็กนั้น เท่ากับเป็นการบีบบังคับทำให้เกิดเป็นแรงกดดันมากกว่าที่จะเป็นผลดี เมื่อมีโอกาสเด็กซึ่งอ่อนต่อโลกก็อาจประพฤติผิดพลาดจนไม่สามารถแก้ไขได้

โครงเรื่อง

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2521 : 78) อธิบายว่า โครงเรื่อง " คือส่วนหนึ่งของเนื้อเรื่องที่แสดงถึงปัญหาหรือข้อขัดแย้ง (Conflict) อาจเป็นตอนที่เนื้อเรื่องมีปัญหาหรือขัดแย้งด้านเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตตัวละครหรือข้อขัดแย้งในจิตใจของตัวละครเอง " โครงเรื่องไม่เหมือนกับเนื้อเรื่อง ซึ่งจะเป็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งหมดในเรื่อง แต่โครงเรื่องเป็นลำดับของเหตุการณ์ที่ดำเนินต่อเนื่องกันอย่างเป็นเหตุเป็นผล

โครงเรื่องของนวนิยายที่มีการประกอบอรรถวิบัติกรรมปรากฏอยู่ในเรื่องแต่ละเรื่องนั้น จะมีความแตกต่างกันออกไป แต่ปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่ทำให้ตัวละครประกอบอรรถวิบัติกรรมนั้น สามารถแยกออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. โครงเรื่องที่แสดงถึงปัญหาหรือข้อขัดแย้งอันเนื่องมาจากปัญหาเศรษฐกิจและสังคม โครงเรื่องที่มีลักษณะเช่นนี้จะมีความสัมพันธ์กับแก่นเรื่องที่แสดงว่าอรรถวิบัติกรรมของตัวละครเองเกิดขึ้นเนื่องจากปัญหาสังคม เพราะปัญหาเศรษฐกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความยากจนนั้นเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่ง ปัญหาในลักษณะนี้พบในนวนิยาย 2 เรื่องคือ คนจนกับจนตรอก

วิเคราะห์โครงเรื่อง

จนตรอกและคนจน

โครงเรื่องของ จนตรอก เป็นการต่อเนื่องกันของห่วงโซ่แห่งปัญหา ที่เรียงร้อยต่อกันไปอย่างดูเหมือนจะไม่มีที่สิ้นสุดและปัญหาต่าง ๆ ที่ทะยอยกันเข้ามานั้นดูเหมือนจะหนักหนาสาหัสขึ้นทุกที ๆ ผู้เขียนกำหนดให้ตัวละครผู้ต้องเผชิญกับปัญหาอันหนักหน่วงนี้ เป็นครอบครัวผู้ยากไร้ใน

ชนบทอันแห้งแล้ง ชาติแคลน ต้องดิ้นรนต่อสู้กับความโหดร้ายที่พวกเขาเผชิญอยู่ เริ่มจากปัญหา ความยากจนในชนบท เรื่อยมาจนปัญหาการเอาผิดเอาเปรียบของนายทุนในเมืองหลวง ปัญหาการ ขูดรีดแรงงาน ปัญหาอาชญากรรมที่นอกจากจะเอาเงินเพียงเล็กน้อยที่ครอบครัวนั้นพึงจะได้แล้ว ยัง กระชากเอาสุขภาพกายของผู้แก่ชราติดมือไปด้วย ปัญหาการจำต้องเป็นโสดเฒ่าของแม่และสีดา การต้องเป็นขโมยของออก หรือแม้แต่ปัญหาที่ยิ่งใหญ่ระดับชาติคือการล่องล่ำ เซตน้ำเน่าเพื่อจับปลา ภาพการทำงานหนัก ความหิวโหย ความระทมเศร้าอันเนื่องมาจากความทุกข์ยาก เหล่านี้ นำความ บอบช้ำทั้งทางร่างกาย และจิตใจให้สะสมเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ จนในที่สุดเกินทนทานได้ ทางออก สุดท้ายที่จำต้องเลือกปฏิบัติคือการประกอบอสังคตกรรม

สิ่งที่ทำให้เรื่อง คนจน ต่างจากเรื่อง จนตรอก คือ ตัวละครผู้โหดแล่นแสดงบทบาทและ วิถีชีวิตของพวกเขา ในเรื่อง คนจน ตัวละครหลักคือหญิงสาวกับครอบครัวที่ดำรงชีพอยู่ด้วยการขาย ข้าวต้มมัด

วิมลกำหนดให้หญิงสาว เป็นคนไร้อาชีพ ไร้การศึกษา ไร้อนาคต มีแต่เพียงร่างกาย ของเธอและลูกสาวเท่านั้นที่เป็นสมบัติในชีวิต ปัญหาที่เธอเผชิญอยู่คือทำอย่างไรให้ตนและลูกสาวมี กินเพื่อมีชีวิตรอดไปวันหนึ่ง ๆ สติปัญญาในการแก้ปัญหาที่มีไม่มากนัก วิธีการที่เธอใช้คือการเล่น การพนันที่เธอหวังว่าสักวันโชคคงจะเป็นของเธอบ้าง หรือการเอาเนื้อเอาตัวของเธอเข้าแลกกับ เศษเงิน ในเมื่อปัญหาที่เข้ามาในชีวิตของเธอเริ่มจะมากไปกว่าการไม่มีกิน ความหวังในชีวิตมืด มิด หญิงสาวจึงไม่รู้ว่าจะหนีชีวิตไปอีกเพื่ออะไร จึงตัดสินใจประกอบอสังคตกรรมหลังจากการ ฆาตกรรมลูกสาว

ส่วนครอบครัวคนขายข้าวต้มมัด ก็มีปัญหาต่างกันไปในส่วนของการละเอียด แต่ ปัญหาหลักของพวกเขาก็อยู่ที่ความยากจนของครอบครัว วิมลกำหนดให้หัวหน้าครอบครัวนี้เป็น บุคคลไร้สมรรถภาพ ไม่สามารถหาเลี้ยงครอบครัวได้ตามปกติ ลูกชายก็พิการทางกาย ในขณะที่ แม่เป็นผู้พิการทางใจ ผู้เขียนต้องการแสดงให้เห็นว่า ความยากจนนั้นไม่เพียงจะก่อให้เกิดปัญหา ทางกาย เช่น สุขภาพอันทรุดโทรม ความเป็นอยู่อันแร้นแค้น ความเห็น้อยยาก เท่านั้น หากแต่ยัง ก่อให้เกิดปัญหาทางใจที่สำคัญมากมาย เช่น การเป็นโรคประสาทของแม่ ความหงุดหงิดกังวลใจ ของชายพิการ หรือรุนแรงไปจนถึงการฆาตกรรม

2. โคร่งเรื่องที่แสดงถึงปัญหาครอบครัว โคร่งเรื่องลักษณะนี้จะมีความสัมพันธ์กับ

แก่นเรื่องที่แสดงว่าการประกอบอัตวิวัฒนาการของตัวละครเอกเกิดขึ้นจากความผิดพลาดจากการ
อบรมเลี้ยงดู และการปลูกฝังค่านิยมที่ผิดซึ่งเป็นปัญหาจากสภาวะทางครอบครัว โครงเรื่องที่
แสดงถึงปัญหาในลักษณะนี้พบในนวนิยาย 6 เรื่องคือ บ้านชนน มาษา โซ่สังคม ทางสุดท้าย
สุดถนนบนทางเปลี่ยว และ กว่าจะรู้เดียงสา

วิเคราะห์โครงเรื่อง

บ้านชนน

โครงเรื่อง บ้านชนน เป็นเรื่องราวชีวิตของเหมือนแพร์ใน 3 ช่วง เริ่มแรกจากชีวิตใน
วัยเด็กจนถึงวัยทำงาน ผู้เขียนปูพื้นฐานให้เห็นถึงสภาพครอบครัว ความเป็นไปในชีวิตและความผิด
ปกติของระบบประสาท อันส่งผลถึงความบกพร่องทางจิตของเหมือนแพร์ ชีวิตในช่วงนี้ เป็นช่วงที่
สำคัญมากเพราะจะเป็นพื้นฐานในการกำหนดบุคลิกและพฤติกรรม โดยผู้เขียนกำหนดให้เหมือนแพร์
มีความบกพร่องทั้งในสภาพครอบครัวคือ เรื่องการหย่าร้างของพ่อแม่ ความเป็นไปในชีวิตคือการถูก
ทอดทิ้งไว้ตามลำพังในโรง เรียงประจำพร้อมกับการชดเชยจนสิ้นในด้านวัตถุ และความผิดปกติของ
ระบบประสาทอันเนื่องมาจากความรู้สึกของเหมือนแพร์เอง และอุบัติเหตุร้ายแรงที่เธอประสบ
เหล่านี้ล้วนมีผลต่อพฤติกรรมในชีวิตช่วงที่ 2 ของเหมือนแพร์คือช่วงที่เธอพบกับพิตโปก เหมือนแพร์
เป็นคนที่ต้องการความรักเพราะมีความคิดว่าตนเองขาด แต่เนื่องจากตัวอย่างที่เกิดขึ้นกับแม่ทำให้
เหมือนแพร์พยายามปิดกั้นตัวเองจากความรัก เมื่อเธอพบพิตโปกและรักเขา เธอจึงพยายามที่
จะสร้างความต้องการที่เธอแสวงหามาตลอดคือ บ้าน และครอบครัวที่เต็มไปด้วยความรัก ความ
อบอุ่น เหตุการณ์สำคัญของช่วงนี้คือ การพยายามสร้างความฝันให้เป็นความจริง เช่น การสร้าง
บ้าน การเตรียมจัดงานแต่งงาน ช่วงสุดท้ายเป็นช่วงแห่งการเผชิญหน้ากับความจริงว่าสิ่งที่เธอ
วาดฝันเอาไว้ทั้งหมดนั้นไม่อาจเป็นความจริงขึ้นมาได้ ตามหลักจิตวิทยาว่าด้วยเรื่องความคับข้อง
ใจกับความก้าวร้าว (Frustration and Aggression) กล่าวไว้ว่า มนุษย์ย่อมมีแรงขับอัน
เป็นสัญชาตญาณ แรงขับนี้จะมีทั้งทางสร้างสรรค์ และทำลาย ถ้าแรงขับในการสร้างสรรค์ถูก
จำกัดไม่สามารถปลดปล่อยออกมาได้จะก่อให้เกิดความคับข้องใจ และความคับข้องใจนี้ยังมีมากขึ้น
เท่าใด ความก้าวร้าวซึ่งเป็นแรงขับในทางทำลายยิ่งจะมีมากขึ้นเท่านั้น ช่วงที่ 2 ของเหมือนแพร์

เป็นช่วงของการดำเนินพฤติกรรมไปตามแรงขับแห่งการสร้างสรรค์ แต่สำหรับในช่วงสุดท้าย เมื่อเหมือนแพร์ประจักษ์ว่าสิ่งที่เธอคิดฝันและหวังเอาไว้ไม่อาจเป็นความจริง แรงขับในการทำลายจึงแสดงผลออกมา ความคับข้องใจของเหมือนแพร์ซึ่งถูกเก็บสะสมเอาไว้มานานวันจากเรื่องความแตกแยกของครอบครัวในวัยเด็ก จนถึงเรื่องพิศอบซึ่งเหมือนแพร์ได้ทุ่มไปหมดทั้งกายด้วยการยอมเป็นของพิศอบ และใจด้วยการยอมแลกทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิต กับการมีบ้านและเริ่มต้นชีวิตครอบครัวกับพิศอบ ความก้าวร้าวที่พุ่งออกมา จึงมีระดับความรุนแรงสูง ซึ่งออกมาในรูปของการประกอบอสังหาริมทรัพย์

การที่เหมือนแพร์ต้องประกอบอสังหาริมทรัพย์นั้น ไม่ใช่เธอผิดหวังเพียงครั้งเดียวแล้วตัดสินใจฆ่าตัวตาย ถ้าเธอเพียงแต่รักพิศอบแต่พิศอบไม่รัก เธอเพียงเท่านั้นปัญหาจะไม่หนักหนาอะไรเลยแต่ปัญหาในชีวิตของเธอมีมากกว่านั้น ปัญหาเริ่มพัฒนาขึ้นจากการที่เธอรักพิศอบและอยากมีครอบครัวร่วมกับเขา แต่พิศอบกลับไม่มีที่ทำงานและสร้างบ้านสร้างครอบครัวกับเธอ เหมือนแพร์จึงค่อนข้างจะเสียใจ แต่ก็ได้พยายามแก้ปัญหาโดยการขายกิจการ รถยนต์ เพื่อที่จะได้มีเงินไปดาวบ้าน เหตุการณ์เสริมที่ทำให้ปัญหานี้มีความตึงเครียดมากขึ้นก็คือ ทุก ๆ คนไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมนี้ จึงเท่ากับเป็นแรงกดดันสำหรับเหมือนแพร์ ให้เธอต้องต่อสู้อยู่เพียงคนเดียว แม้เหมือนแพร์จะสร้างบ้านไปแล้วแต่พิศอบก็ยังไม่กระตือรือร้นต่อการแต่งงาน เธอจึงต้องจัดการเรื่องนี้ด้วยตนเองทุกอย่างตั้งแต่เรื่องหาฤกษ์ จัดพิมพ์การ์ด พิศอบมีหน้าที่เพียงแต่งงานเท่านั้น ถ้าเพียงแต่พิศอบทำตามปัญหาก็คงจะหมดไป แต่พิศอบกลับทำตัวออกห่างด้วยความตกใจต่อความผูกพันนี้ เหมือนแพร์จึงยังรู้สึกเจ็บปวด และความหวังสุดท้ายในชีวิตเหมือนแพร์ได้สิ้นสุดลงเมื่อเธอบังเอิญทราบว่าพิศอบไปติดพันผู้หญิงคนใหม่ เหมือนแพร์ไม่ทราบว่า จะทนต่อไปเพื่ออะไรอีก เมื่อความหวังในชีวิตมีเพียงได้แต่งงานกับพิศอบแต่พิศอบกลับไม่ยอมแต่งงานด้วย ทุกอย่างในชีวิตเหมือนแพร์ได้ทุ่มไปกับการนี้หมดสิ้นแล้ว อยู่ไปก็มีแต่ความเจ็บปวด ความอับอาย ฟางเส้นสุดท้ายในชีวิตได้หลุดลอยไป เหมือนแพร์จึงไม่คิดถึงการมีชีวิตอยู่ เธอจึงตัดสินใจประกอบอสังหาริมทรัพย์

มายา

เพื่อแสดงให้เห็นถึงแก่นของเรื่อง ผู้เขียนกำหนดให้ตัวละคร 3 ตัว แสดงภาพการยึดติดและการสละสภาพมายาอันนี้ เริ่มจากบุษยามินตราหญิงสาวผู้เกิดมาในครอบครัวที่ค่อนข้างยาก

จน ต้องปากกัดตีนถีบทุกวิถีทาง แต่ในที่สุดจับพลัดจับผลูได้เป็นถึงลูกสาวรัฐมนตรี ผู้มีทั้งทรัพย์สิน บริวาร เกียรติยศ ความนับหน้าถือตาจากผู้คนรอบข้าง แต่แล้ววันหนึ่งเปลือกเหล่านี้ก็ได้หลุดออกไป เธอต้องกลับไปมีชีวิตที่แม้จะไม่เลวร้ายสาหัสเท่าเดิม แต่ก็นับได้ว่าลดฐานะลงอย่างฮวบฮาบ เกียรติยศ ชื่อเสียงต่าง ๆ พลอยสูญหายไปด้วยแต่บุษยามินทร์กลับมีความสุขในชีวิตได้ทั้งนี้เพราะ เธอไม่ได้ยึดติดอยู่กับภาษาเหล่านั้น

ตัวละครตัวต่อมา คือคุณอินทนิลผู้ซึ่งในช่วงแรกจะยึดติดอยู่กับภาษาอย่างแน่นหนา คุณอินทนิลเกิดในตระกูลผู้ดีเก่า ที่มีพร้อมทั้งทรัพย์สินศฤงคาร บริวาร เกียรติยศ ทำให้เธอคิดไปว่าเธอ นั้นอยู่เหนือทุก ๆ คน เธอจึงโตแต่ขวยอยู่กับจิตใจอันคับแคบของเธอ แต่ภายหลังเมื่อเธอได้หลุด ออกไปจากแวดวง "ภาษา" ที่เธอดำรงชีวิตอยู่แม้เพียงระยะเวลาอันสั้น ทำให้คุณอินทนิลทราบถึง คุณค่าแห่งชีวิตมนุษย์ว่ามีเท่าเทียมกัน โดยไม่จำเป็นต้องยึดติดอยู่กับสิ่งจอมปลอมทั้งหลาย ในบั้น ปลายแห่งชีวิตเธอจึงได้พบกับความสุขที่ลดความเห็นแก่ตัวในชีวิตเธอลงได้

แต่พิคะวันเป็นตัวละครที่ไม่สามารถแยกความลวงนั้นออกจากความเป็นจริงได้ ในวัย เด็กเธอขาดสิ่งต่าง ๆ มากมายเกินไป ไม่ว่าจะเป็นทางด้านจิตใจ คือความรัก ความทะนุถนอม เอาใจใส่ดูแล หรือทางด้านวัตถุ พิศะวันโตมาในสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยสิ่งมีค่า มีราคา ความ หรุษรา แต่สิ่งทั้งหมดนั้นไม่ใช่ของเธอเพราะฉะนั้นเธอจึงโหยหาเพื่อให้ได้มาทุกครั้งที่มีโอกาส แม้ เพียงวาทจาโอ้อวดเธอก็ต้องรีบทำเพื่อเป็นการชดเชย เมื่อเธอพบชายที่จะทำให้ฝันของเธอเป็นจริงขึ้นมาได้ จึงยึดเขาไว้อย่างแน่นหนา และยังมีฝันในสิ่งที่เกินไปจากความรักธรรมดา คือฝันถึง ความมีหน้ามีตา ความร่ำรวย ชื่อเสียงซึ่งเป็นภาษาทั้งหลาย แต่เมื่อเธอทราบว่ สิ่งเหล่านั้นไม่มี วันจะเป็นจริงได้ ชีวิตพิคะวันซึ่งอยู่ในความลวงมาโดยตลอด จึงไม่อาจจะทนทนอยู่ได้ เธอเป็น คนที่ไม่สามารถสลัดโลกภาษาทิ้งไปได้ จึงต้องเจ็บปวดและสิ้นชีวิตกับความจอมปลอมนั้น

โครงเรื่องของนวนิยายเรื่องนี้ในส่วนของพิคะวัน ปมปัญหาเริ่มมาจากสภาพพื้นฐานทาง ครอบครัวของพิคะวันที่บกพร่องจนมีผลต่อสภาพจิตใจ สิ่งที่พิคะวันต้องการคือความมีหน้ามีตาและ ความยอมรับจากสังคม เธอจึงทำทุกอย่างเพื่อบรรลุถึงเป้าประสงค์อันนั้น เหตุการณ์หลักเริ่มจาก การได้ไปศึกษาต่อต่างประเทศของพิคะวันซึ่งเท่ากับเป็นการก้าวออกไปสู่ความมีหน้ามีตาและความ มีชื่อเสียง ยิ่งเธอได้รับความรัก การพะเน้าพะนอจากดร.ภิกขุอย่างมาก พิศะวันเลยกลายเป็น คนจนไม่ลง หลงอยู่ที่ท่ามกลางความหรรษา เหตุการณ์สำคัญที่ทำให้ชีวิตของพิคะวันเปลี่ยนแปลง

ไปคือการที่รชานนท์ผ่านเข้ามาในชีวิตของเธอ พิตะวันรักรชานนท์ นอกจากนั้นยังคิดว่าเขาจะเป็นคนพาเธอไปพ้นจากสภาพชีวิตอันต้อยต่ำ ไปสู่ความเพียบพร้อมสมบูรณ์แบบของเขาซึ่งพิตะวันต้องการอยู่ แต่เหตุการณ์ไม่เป็นไปโดยราบรื่น รชานนท์กลับประเทศไทย พิตะวันจึงยอมที่จะทิ้งทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ว่าจะ เป็นอนาคตทางการศึกษา ความรักของดร.ภิกุรซึ่งมีให้เธออย่างมก ล้น ความเด่นหรูหรากำมกลางกลุ่มนักเรียนนอก ฯลฯ เพื่อจะได้กลับไปหารชานนท์ผู้ซึ่งในขณะนั้น มีที่ท่าที่จะยอมรับเธอได้ พิตะวันยอมแม้แต่การเป็นเของเขา เหตุการณ์ได้พัฒนาไปจนถึงขั้นเธอยอมสละรักดร.ภิกุรซึ่งเธอคิดว่าเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์สำหรับเธอแน่นอน แต่รชานนท์กลับทำทุก ประการเพื่อให้เธอออกไปจากชีวิต ไม่ว่าจะ เป็นการขอร้อง หรือใช้เงินเข้าแลก เหตุการณ์มา ตัดเครียดสุดขีดเมื่อรชานนท์แต่งงานกับบุษยามินตรา พิตะวันมีความรู้สึกที่ตนเองไม่สามารถมี ชีวิตที่ตรงตามฝัน ตามความต้องการได้ เพราะได้ละทิ้งไปจนหมด ท่มมากทางรชานนท์เต็มตัว เธอ ไม่มีอะไรเหลืออยู่อีกแล้ว อนาคตทางการศึกษา ดร.ภิกุร หรือแม้แต่การกลับไปเป็นเด็กตะวันตก ในบ้านสังจามาตย์ หนทางในชีวิตของเธอสิ้นสุดลง ไม่มีประโยชน์ที่จะอยู่ต่อไป ความตาย เท่านั้นที่เป็นทางออกที่ดีสำหรับพิตะวัน

โซ่สังคัม

โครงเรื่องแบ่งออกได้เป็นสองส่วนใหญ่ ๆ ส่วนแรกคือ ส่วนของการกดขี่เอารัดเอาเปรียบของเพศชายและสังคัมต่อเพศหญิง ซึ่งก็คือมาตรฐานที่สังคัมกำหนดถึงคุณสมบัติและพฤติกรรมของเพศหญิง ทั้งในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของสังคัม และในฐานะภรรยา ในฐานะสมาชิกของสังคัม เพศหญิงจะถูกกำหนดเริ่มตั้งแต่กิริยาวาจา การปฏิบัติตน การประกอบอาชีพ ภาพของเพศหญิงจะเป็นเพียงบุคคลชั้นสองที่ไร้ความสามารถ มีเพียงรูปสมบัติเท่านั้น ในฐานะภรรยา ผู้หญิงกลับยิ่งถูกเอาเปรียบมากขึ้น ไม่ว่าจะด้วยความไม่ซื่อสัตย์ การหลอกลวงเรื่องเงิน ความไม่รับผิดชอบต่อครอบครัวทั้งในฐานะสามีและพ่อ เหล่านี้คือสิ่งที่เขมวรรณได้สัมผัสมา และได้พัฒนากลายเป็นโครงเรื่องในส่วนที่สองคือส่วนของการต่อสู้เรียกร้องสิทธิความเสมอภาคของเพศหญิง เขมวรรณคิดว่าสิ่งใดที่เพศชายประพฤติปฏิบัติ เพศหญิงก็ควรจะทำปฏิบัติได้เช่นเดียวกัน เขมวรรณจึงทำทุกอย่างที่ผู้ชายทำ หรือทำสิ่งที่เธออยากทำโดยไม่ได้คำนึงถึงมาตรฐานของสังคัม ก่อนการแต่งงาน เขมวรรณเพียงตระหนักถึงความมีอยู่ของการเอารัดเอาเปรียบทางเพศ แต่เธอก็ยังไม่ได้รับผลกระทบบนโดยตรง การเรียกร้อง จึงเป็นเพียงการแสดงให้ประจักษ์ถึงความสามารถของเพศหญิงที่

เธอเป็นตัวแทนแสดงออกมาเพื่อให้สังคมมีภาพในด้านดีของเพศหญิงบ้าง แต่หลังจากการแต่งงาน เขมวรธรรมต้องเผชิญกับสภาพการเอาใจเอาเปรียบโดยตรง จึงมีผลให้เธอกระทำการโต้ตอบการเอาใจเอาเปรียบนั้นด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การทำหนังสือที่ขายความเป็นเพศชาย การพูดและพยายามกระทำทุกวิถีทางเพื่อลดคุณค่าหรือเหยียดหยามศักดิ์ศรีแห่งความเป็นชาย เรื่องได้พัฒนาไปจนถึงจุดสุดยอดแห่งความเห็นแก่ได้เอาใจเอาเปรียบของเพศชายที่กระทำต่อเพศหญิง คือการยกเอาลูกมาเป็นข้อต่อรอง เขมวรธรรมจึงตัดสินใจที่จะต่อสู้ เป็นครั้งสุดท้ายที่มีชีวิตของเธอเป็นเดิมพัน ด้วยการกำจัดชีวิตของเพศชายผู้เอาเปรียบนั้น แล้วเธอก็ถึงตัวตายตาม ซึ่งหมายความว่าในที่สุดเพศหญิงยังคงต้องตกเป็นฝ่ายถูกเอาใจเอาเปรียบอยู่ เช่นนี้ตลอดไปแม้ว่าจะมีการตระหนักและพยายามต่อสู้เรียกร้องอยู่ก็ตาม

ทางสุดท้าย

ผู้เขียนกำหนดโครงเรื่อง เป็นเรื่องราวชีวิตครอบครัวของหญิงสาวคนหนึ่งที่ต้องเผชิญกับความเลวร้ายต่าง ๆ เหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก่งแย่งชิงดีกัน โครงเรื่องแบ่งเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ ช่วงแรกที่เป็นช่วงของการเป็นฝ่ายกระทำของนิทรา เช่น การจงเกลียดจงชังแม่เลี้ยง การจงใจแย่งชิงความรักใคร่ของพ่อ การแย่งคนรักของเพื่อน การทำตัวเด่นเหนือคนอื่น ๆ ช่วงนี้เป็นช่วงแห่งความสุขของนิทรา แต่ในช่วงที่สองซึ่งเป็นฝ่ายถูกกระทำ เป็นช่วงหลังจากการแต่งงาน นิทราจะเริ่มเป็นฝ่ายถูกเอาใจเอาเปรียบ เริ่มตั้งแต่การที่สามีเกือบไม่ยอมรับผิดชอบในตัวเธอ การถูกรังเกียจจากครอบครัวของสามี การถูกนิทนาว่าร้ายจากผู้คนรอบข้าง การถูกสามีทอดทิ้ง การถูกแย่งสามี เหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาชีวิตที่เธอต้องเผชิญอยู่ตามลำพังท่ามกลางกิเลส ความเกลียดชัง ความขัดแย้งและความเห็นแก่ตัวของผู้คนรอบข้าง ซึ่งมีผลต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนิทราในเวลาต่อมา

โครงเรื่องนี้ เริ่มแสดงถึงชีวิตของนิทราตั้งแต่วัยเด็ก โดยผู้เขียนกำหนดให้เธอเป็นเด็กที่ขาดแม่ มีแต่พ่อกับแม่เลี้ยงจึงมีผลให้เป็นคนขาดความรัก ต้องการความรัก การดูแลเอาใจใส่และ ความสนใจเป็นอย่างมาก จึงมีพฤติกรรมไปต่าง ๆ นานา เพื่อให้ตนเองมีความเด่นเหนือคนอื่น ๆ ไม่ว่าจะในเรื่องการแต่งกาย การเรียน ความประพฤติ และพฤติกรรมต่าง ๆ ด้วยนิสัยนี้ทำให้เกิดข้อผิดพลาดขึ้นในชีวิตของเธอ คือการมีคนรักตั้งแต่อายุน้อยและมีความสัมพันธ์กันจนเกิดมีลูกขึ้น ความเป็นเด็กของนิทราจึงสิ้นสุดลงเพียงแค่นั้น เธอต้องออกมาสู่โลกภายนอก

และต่อสู้กับความโหดร้ายต่าง ๆ นั้นเพียงลำพัง ปัญหาต่าง ๆ ทบอบกันเข้ามาในชีวิตของเธอ แต่ปัญหาที่เป็นปัญหาหลักมี 3 ปัญหา คือ ปัญหาทางเศรษฐกิจและปัญหาเรื่องความเจ้าชู้และการไม่รับผิดชอบของสามี และปัญหาสุขภาพของเธอเองและลูกชาย ปัญหาทั้ง 3 นี้สัมพันธ์เกี่ยวเนื่อง บั้บคั้นให้หนักตราต้องมีความขัดแย้งเกิดขึ้นภายในจิตใจ ปัญหาเริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่หนักตรามีความสัมพันธ์กับ สามีและต้องแต่งงานตั้งแต่อายุยังน้อย ความไม่พร้อมทั้งทางสภาพทางการเงินและสิ่งแวดล้อม ทางสังคมทำให้ชีวิตของหนักตราแต่ปัญหาเรื่อยมา ถ้าปัญหาในชีวิตของเธอมีเพียงปัญหาทาง เศรษฐกิจ เธอก็คงจะไม่ต้องประกอบอภินิหารกรรมก็ได้ แต่สำหรับเธอ นิกทรมีปัญหาเรื่อง สามีค่อนข้างมาก เธอจะเป็นกังวลกับความเจ้าชู้ของเขา โดยที่เขาจะมีความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ สนิทของเธอทุกคนซึ่งมีผลให้หนักทรากลายเป็นคนไม่มีเพื่อน มองโลกในแง่ร้าย ต้องอยู่คนเดียว นอกจากนั้น เขายังไม่มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ไม่ว่าจะต่อตัวเธอเอง ต่อลูก หรือด้านการ เงินโดยที่เขามักจะมารีดไถเงินไปจากเธอเสมอ ความบีบคั้นเหล่านี้มีผลต่อสภาพจิตของเธอ และในที่สุด นิกทราจึงจบชีวิตที่มลงด้วยการยิงตัวตายเพื่อหนีปัญหา ที่มีสาเหตุมาจากความผิดปกติ ทางจิต ซึ่งเป็นจุดสุดยอดแห่งปัญหาในชีวิตของเธอ ซึ่งเป็นผลมาจากความบอบช้ำทางจิตใจจาก สภาพปัญหาและความเห็นแก่ตัวของผู้คนรอบข้างตัวเธอนั่นเอง

สุดถนนบนทางเปลี่ยว

โครงเรื่องของเรื่องสุดถนนบนทางเปลี่ยวนี้ ตัวดำเนินเรื่องคือ เทียนเงินตัวละครเอก โดยผู้เขียนกำหนดให้เธอมีฐานะเป็นภรรยาของนายทหาร ในชีวิตของเธอมีแต่ความหุรหุรา ฟุ้งเฟ้อ ไม่มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวในเรื่องใด ๆ เลย ไม่ว่าจะเป็นด้านการให้การอบรมลูก การดูแลเอาใจใส่เรื่องอาหารการกินภายในครอบครัว การเอาใจใส่สามี การวางแผนด้านการ เงิน ฯลฯ สิ่งเดียวที่เทียนเงินกระทำอย่างสม่ำเสมอคือการใช้เงินเพื่อบำรุงบำเรอความสุขให้กับ ตนเองไม่ว่าเธอจะมีฐานะทางการเงินอย่างไร ไม่มีเงินเธอก็ขี้มเขามาใช้ ฉะนั้นเมื่อเกิดมีเงิน ขึ้นมา เทียนเงินก็ยังใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยโดยที่ไม่พยายามที่จะหามาเพิ่มเติมอีก ในที่สุดเงินที่เธอ คิดว่ามากมายนั้นก็หมดลง

นวนิยายเรื่องนี้ดำเนินต่อ ๆ กันด้วยปมปัญหา เริ่มต้นของเรื่องจากปัญหาการตายจาก ไปของสามีของเทียนเงิน ทั้งการทะเลาะวิวาทของเธอ เทียนเงินซึ่งตามปกติไม่เคยมีหน้าที่ ต้องการเงินใช้เองต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด เมื่อทราบว่ามีภรรยาใหม่ เทียนเงินจึงต้องต่อสู้

ทุกวิถีทางเพื่อให้ได้กรรมสิทธิ์ในเงินบำนาญของสามี เมื่อได้เงินก้อนใหญ่ก้อนนั้นแล้วปัญหาที่ยังไม่
สิ้นสุดลงนิสัยการใช้ชีวิตและการใช้เงินของเธอเองและลูก ๆ ก็เป็นปัญหาที่ตามมา คือมีความ
ฝังเพื่อ ทุ่มเพื่อและสำรวจเกินกว่าจะทำการงานใด ๆ ที่จริงเทียบเงินก็ได้พยายามที่จะคิด
แก้ปัญหาเรื่องการเงินนี้บ้าง แต่ด้วยลักษณะนิสัยและความไม่รับผิดชอบของเธอ เธอจึงเลือกที่จะ
ตัดสินใจแก้ปัญหาชีวิตด้วยวิธีง่าย ๆ คือ การตายเพื่อหนีไปจากปัญหาอย่างถาวร

กว่าจะรู้เดียงสา

เรื่องกว่าจะรู้เดียงสาเป็นเรื่องราวและทัศนคติต่าง ๆ ของผู้เขียนได้ถูกเสนอออกมาทาง
ตัวละครเอกฝ่ายหญิงที่ไร้เดียงสาต่อความเป็นไปต่าง ๆ ในโลก ปมแห่งปัญหาเริ่มขึ้นจากการ
ที่แวนทิพย์เริ่มได้รับอิสระและรับรู้กับความเป็นไปนอกบ้านและโรงเรียนประจำ เดิมนั้นเธอถูกแม่
บังคับและกักตัวอยู่ในโลกแคบ คือในบ้านกับโรงเรียนเท่านั้น แต่เมื่อแวนทิพย์เริ่มโตเป็นสาว
เจื่อนไช้อื่น ๆ ทำให้แม่จำกัดเธอได้น้อยลง การเป็นดรัมเมเยอร์เท่ากับเป็นการเปิดตัวสู่โลกภายนอก
นอกครั้งแรกของแวนทิพย์ ครั้งนั้นเธอได้พบกับชายเด็กชายวัยรุ่นที่คิดใจในความสวยงามของเธอ
ปัญหาเริ่มเกิดขึ้นเมื่อเด็กทั้งสองมีความรักต่อกันและหาทางพบปะกันฉันท์คู่รัก กระจับกับครอบครัว
ของแวนทิพย์เริ่มมีปัญหาคือพ่อกำลังติดพันผู้หญิงคนใหม่ ทำให้แม่ของเธอหันไปใส่ใจกับพ่อ ละเลย
ความเข้มงวดกับแวนทิพย์ไปชั่วขณะ ด้วยบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม ทำให้หนุ่มสาวมีความสัมพันธ์
กันและฝ่ายหญิงมีท้องขึ้น ความอ่อนเยาว์ต่อโลกและการแก้ปัญหาชีวิต หนุ่มสาวจึงพากันหนีพ่อแม่
ไปเพื่อจะสร้างครอบครัวด้วยกัน แต่ชีวิตไม่ใช่เรื่องง่าย ชะตากรรมอันทรนโทดร้ายได้
กระหน่ำชีวิตของคนทั้งคู่ ไม่ว่าจะเป็นการถูกล้วงกระเป๋าเอาเงินไปทั้งหมด การไม่มีงานทำ
การถูกกดขี่แรงงาน โดยเฉพาะแวนทิพย์เธอถูกนายจ้างข่มขืนจนในที่สุดต้องกลายเป็นโสเภณีซึ่งดู
จะเป็นสิ่งเลวร้ายสุดขั้วแห่งชีวิตของเธอ แม้สภาพจิตใจของแวนทิพย์มีแต่ความสิ้นหวัง เธอยัง
คงอยู่ต่อไปก็เพื่อลูก เมื่อเธอได้บังเอิญเจอญาติและสามารถฝากฝังลูกและวางใจว่าลูกจะปลอดภัย
และมีชีวิตที่ดีต่อไปได้ แวนทิพย์จึงหมดภาระ เธอจึงตัดสินใจประกอบอัฐินิบาตกรรม เพื่อหนีไป
จากสภาพความเลวร้ายที่ตนเองต้องเผชิญอยู่

ตัวละคร

ตัวละคร " หมายถึงผู้ที่ดำเนินบทบาทหรือมีบทบาทอยู่ในเนื้อเรื่อง " (กุหลาบ

มัลลิกะมาส 2518 : 111) หรือ "บุคคลที่วิสมมุติขึ้นว่าทำเหตุการณ์นั้น ๆ หรือได้รับผล
แห่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น" (วิกย์ ศิวะศรียานนท์ 2519 : 86) ดังนั้นตัวละครจึงเป็นองค์
ประกอบที่สำคัญยิ่งของนวนิยายเพราะจะเป็นตัวดำเนินเหตุการณ์ในเรื่องไปตามโครงเรื่องของผู้แต่ง
กำหนดไว้ วิชา กงกะนันท์ ให้แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาตัวละครว่า

การศึกษาตัวละครก็เช่นเดียวกับการศึกษาสรรพสิ่งต่าง ๆ นั่นคือ เราต้องรู้ธรรมชาติ
ของมัน หากตัวละครที่เราศึกษาเป็นคน เราต้องรู้จัก ชื่อ สกุล เพศ วัย เชื้อชาติ
สัญชาติ บุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา อาชีพ อุปนิสัย ความคิด
ความสัมพันธ์กับตัวละครอื่น พฤติกรรม และสาเหตุแห่งพฤติกรรมเหล่านั้น กล่าวโดย
สรุปก็คือเราต้องศึกษาตัวละครที่เป็นคนเช่นเดียวกับที่เราศึกษามนุษย์จริง (วิชา
กงกะนันท์ 2521 : 67)

นวนิยายในปัจจุบันมักจะเป็นนวนิยายในแนวสมจริง ผู้เขียนจะสร้างตัวละครให้มีชีวิต
อารมณ์ และความรู้สึกนึกคิดเหมือนกับเป็นมนุษย์จริง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับพื้นฐานของครอบครัว การ
อบรมเลี้ยงดู สิ่งแวดล้อม ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ฯลฯ ที่ผู้เขียนพื้นฐานเอาไว้ให้มาก
ที่สุด

ในนวนิยายที่มีการประกอบอัตวิบาตกรรมปรากฏอยู่ในเรื่องนั้น กุมิหลัง บุคลิกและ
อุปนิสัยของตัวละคร เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การประกอบอัตวิบาตกรรมของตัวละครเป็นไปอย่าง
สมเหตุสมผล มีแรงจูงใจที่เป็นเหตุเป็นผลเพียงพอต่อการกระทำพฤติกรรมนั้น

วิเคราะห์ตัวละครที่ประกอบอัตวิบาตกรรมหรือพยายามกระทำอัตวิบาตกรรม

บุญมา จากเรื่อง จนตรอก

ภาพของบุญมาที่เห็นตั้งแต่เริ่มเปิดเรื่อง เป็นชายวัยกลางคนผู้เป็นหัวหน้าครอบครัว
มีอำนาจในบ้านอย่างเต็มที่ ตัดสินใจเด็ดเดี่ยว และมีลักษณะของการเป็นผู้นำ เขาเป็นหัวหน้า
ครอบครัวใหญ่ซึ่งประกอบด้วยคนถึง 6 คน คือ ตัวเอง ภรรยา ลูก 3 คน และปู่ แต่มีฐานะทาง

เศรษฐกิจที่ยากจน " พ่อ " ในความหมายของครอบครัวไทย หมายถึงผู้นำในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเศรษฐกิจ พ่อจะเป็นผู้ออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว บุญมาก็เช่นเดียวกัน เขาเป็นคนออกไปทำงานที่โรงงาน โดยให้ภรรยาทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ อยู่กับบ้าน บุญมาคิดว่าบทบาทเชิงเศรษฐกิจเช่นนี้เป็นหน้าที่เฉพาะของเขาผู้เป็นพ่อผู้นำของครอบครัว เพราะต่อมาเมื่อฐานะทางการเงินของบ้านตกอยู่ในภาวะคับขันสุดขีด " เขาไม่พอใจเท่าใดนักกับการที่เมียออกทำงานนอกบ้าน " (ชาติ กอบจิตติ 2520 : 70) ทั้งนี้เพราะเขามีความมั่นใจว่าตนเองยังสามารถหาเลี้ยงครอบครัวได้ ทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริงแล้วไม่ใช่เช่นนั้น บุญมาต้องย้ายงานไปเป็นลูกจ้างเรือประมงที่มหาชัย ทุกคนในบ้านต้องออกไปทำงานเพื่อพยุงฐานะทางการเงินของบ้านเอาไว้ บุญมาจึงมีความรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองถูกลดลงไปเรื่อย ๆ จากการเป็นหลักในเรื่องการเงินของบ้าน กลายเป็นคนแปลกหน้าที่นาน ๆ จะกลับมาบ้านสักครั้งหนึ่ง และแต่ละครั้ง " เขาไม่ได้นำเอาเงินกลับมาเท่าที่ความจำเป็นทางบ้านต้องใช้ " (เรื่องเดิม 68) ปมด้อยนี้ได้เบี่ยงเบนจากความรู้สึกไร้ค่าไปเป็นความโกรธ ทุกครั้งที่กลับบ้านบุญมาจะมีอารมณ์หงุดหงิด โมโหง่าย บ่อยครั้งที่เขาหาเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกับภรรยา หรือบางครั้งก็พาลหาเรื่องเอากับลูก ๆ เวลาโกรธหรือไม่พอใจบุญมาจะด่าทอและลงไม้ลงมือ " เขาเงื้อดินเตะไปที่ร่างเมีย หล่อนล้มราบลงกับพื้นเพราะแรงดิน " (เรื่องเดิม : 92) ความรุนแรงที่กระทำออกมานั้นเป็นผลมาจากความโกรธ ผนวกกับความเศร้า ความเห็นดีเห็นชอบ ความหงุดหงิด และความหนักใจกับปัญหาที่รุมล้อมอยู่ในขณะนั้น ความรุนแรงที่แสดงออกมาเมื่อมีอารมณ์โกรธของบุญมามีพื้นฐานมาจากการได้รับการศึกษาอบรมและขัดเกลา มีหน้าที่ยังมีความลำบากยากแค้นเป็นปมด้อยมาตั้งแต่เยาว์วัย จนแม้ล่วงเลยมาถึงวัยกลางคนแล้ว ความทุกข์ยากต่าง ๆ ก็ยังไม่ได้ถูกกำจัดออกไป และดูเหมือนว่าจะไม่มีหนทางที่จะกระทำเช่นนั้นได้ ความโศกเศร้า (Depression) ที่สะสมเอาไว้จึงต้องระบายออกมาอย่างรุนแรงทุกครั้งที่มีโอกาส

บุญมาในฐานะหัวหน้าครอบครัว เขาต้องการให้ทุกคนมีความสุขเท่าที่เข่าจะบันดาลให้ได้ เมื่อความสุขในครอบครัวมีแล้ว คือ การได้อยู่พร้อมหน้าพร้อมตากันพ่อ แม่ ลูก และปู่ สิ่งที่เขาต้องการต่อไปคือหนึ่งในปัจจัยสี่ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์คือบ้าน ทั้งนี้เพราะบุญมาเชื่อว่าบ้านจะทำให้ครอบครัวมีความสุขโดยที่เขาขอมเสียดสละเพื่อผู้อื่น " เขาไม่เคยคิดถึงตัวเองเลยว่าจะมีความสุขหรือไม่ ขอให้คนเหล่านั้นมีกันเถอะ เขาทนเขาทำทุกอย่างได้" (เรื่องเดิม :

160) ลิขิต กาญจนภรณ์ (ม.ป.ป. : ๑๓๕) อธิบายถึงคุณสมบัติเฉพาะตัวที่มีมาแต่กำเนิดของมนุษย์ตามแนวความคิดของคาร์ล โรเจอร์ส ว่า " คนเรามีแนวโน้มตามธรรมชาติที่จะปกป้องและรักษาตัวเอง แนวโน้มเช่นนี้มีใช้ว่าจะมีอยู่เฉพาะสิ่งที่จัดเป็นพื้นฐานของการมีชีวิตอยู่รอดเท่านั้น แต่หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่จะนำไปสู่การเจริญเติบโตของชีวิต การแพร่พันธุ์ การมีความคิดสร้างสรรค์ และการมุ่งความสำเร็จในชีวิต " ซึ่งเป็นสัญชาตญาณแห่งการรักชีวิต รักความก้าวหน้า ที่ซิกมันด์ ฟรอยด์ เรียกว่า สัญชาตญาณมุ่งเป็น (Life Instinct) ซึ่งเป็นความต้องการทางร่างกายทุกอย่างที่ทำให้มนุษย์มีชีวิตต่อไป หากมนุษย์อยู่ในสภาวะจิตใจปกติสัญชาตญาณมุ่งเป็นมักจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมให้เป็นไปในทางบวก เช่น ที่บุญมามีความทะยานอยาก กระตือรือร้นที่จะมีบ้านเป็นของตนเองสักหลัง แม้ว่าจะต้องแลกกับความลำบากกาย และความทุกข์ใจเพียงใดก็ตาม แต่เมื่อมีความโกรธ สัญชาตญาณมุ่งตาย (Death Instinct) ก็จะทำให้เกิดพฤติกรรมแห่งการทำลายล้าง เช่น การด่าทอ การลงมือลงไม้กับลูก หรือภรรยา จนเกือบทำให้บ้านที่บุญมาต้องกลักรับกับความทุกข์นานปีการ ต้องสูญเสียลาชลง " บุญมาตรงเข้าตบซ้ำโดยไม่ใส่ใจกับไฟที่ไหม้หนังสือพิมพ์และที่ลามลอยน้ำมันอยู่บนพื้นกระดาน...ดี ให้แมงไหม้เสียให้หมด จะได้ตายกันเสียพร้อม ๆ กันเลย " (ชาติ กอบจิตติ 2523 : 92) เหตุที่บุญมาโกรธภรรยาเมื่อรู้ว่าท้องทิ้ง ๆ ที่เขาไม่ได้มีเพศสัมพันธ์กับเธอ ไม่ใช่เพราะหึงหวงว่าภรรยานอกใจ แต่เป็นเพราะเขารู้สึกว่าถ้ามีลูกอีกสถานการณ์จะยิ่งเลวร้าย " มันจะแย่งกันใหญ่...ที่มีอยู่เท่านั้นมันก็ทำให้ห้องที่ออกมาจะกลายเป็นเลือดอยู่แล้ว " (เรื่องเดิม : 95) เขามีความรู้สึกว่าความอดทน ความเห็นอกเห็นใจต่าง ๆ ที่เขาเผชิญอยู่นั้นไร้ค่า ไม่มีประโยชน์อันใด ความล่าเคี้ยว ในวันนี้ที่เขาเผชิญอยู่จะน้อยกว่าความล่าเคี้ยวที่รอคอยอยู่เบื้องหน้า

ในชีวิตของบุญมาจะมีการต่อสู้กันของสัญชาตญาณมุ่งเป็น และสัญชาตญาณมุ่งตายอยู่เสมอ ช่วงแรก ๆ สัญชาตญาณมุ่งเป็นเป็นฝ่ายกำชัยชนะเอาไว้ แต่แล้วสัญชาตญาณมุ่งตายก็ค่อย ๆ คืบคลานเข้ามาเรื่อย ๆ ภรรยาหนีไป ลูกสาวคนโตมีชีวิตที่เหลวแหลก ลูกชายคนกลางติดคุก พ่อตนเองตายไปโดยที่เขาไม่มีโอกาสแม้จะทำศพ ร่างกายของเขาในขณะนั้นก็อ่อนแอด้วยโรคเรื้อรังที่ติดมาจากการถูกจำคุก สิ่งเหล่านี้เมื่อสะสมกันมาก ๆ เข้า มีผลให้ความทะยานอยาก ความกระตือรือร้นในชีวิตลดน้อยถอยลง จิตใจอ่อนล้า เกิดเป็นความเศร้าอย่างรุนแรง บุญมาจึงมานึกทบทวนเรื่องที่เกิดขึ้นทั้งหมด แล้วสรุปว่าเป็นความผิดของตนเอง " เพราะมึงนั่นแหละ...ถ้ามึง

ไม่ชวนพ่อเข้ากรุงเทพ ถ้ามีงไม่อยากมีบ้าน ถ้ามีงไม่เสือกู้เงินเข้าแก้ม่า ถ้ามีงไม่เตะเมียในวันนั้น ถ้ามีงไม่ไล่สิดาออกจากบ้าน ถ้ามีงไม่เสือกไปเรือ ถ้ามีงไม่โดนจับและถ้ามีงอยู่บ้านทำงานไปกลับเหมือนเช่นคนอื่น ๆ เรื่องมันก็คงไม่ลงเอยแบบที่เห็นนี้หรอก " (เรื่องเดิม : 151) เมื่อสรุปได้ว่า ตนเองเป็นต้นเหตุแห่งความหายนะทั้งปวง บุญมาจึงมีความรู้สึกที่ตนเองผิดอย่างมหันต์สมควรอย่างยิ่งที่จะได้รับการลงโทษ ซึ่งก็มีวิธีเดียวที่รุนแรงเหมาะสมกับความผิดของเขาคือความตาย เขาจึงตัดสินใจประกอบอบัติวินาศกรรมแต่ได้รับการช่วยเหลือจึงไม่เสียชีวิตอย่างที่ตั้งใจ

ปู จากเรื่อง จนตรอก

ผู้อ่านได้รับการแนะนำให้รู้จักปูเป็นครั้งแรก ด้วยภาพการพยายามจะเป็นผู้ประนีประนอมหากแต่ไร้ซึ่งพลัง " ปูทำได้เพียงแค่มองหลานสาวกับนิกเวทนาอยู่ใใจ...แกอยากจะถักยักเข้าหาหลานสาวเพื่อปลอบประโลม แต่ก็ล้มกำลัง จึงได้แต่นั่งฟังผากระดานสกปรกมองดูอยู่ห่าง ๆ ด้วยความสงสาร อยากจะห้ามปรามไว้แต่ก็ทำไม่ได้ " (เรื่องเดิม : 26) ผู้เขียนบรรยายถึงปูเป็นภาพหนึ่ง ไร้การเคลื่อนไหว มีเพียงความรู้สึกนึกคิดเท่านั้นที่ทำให้เรารู้ว่าปูยังมีชีวิตอยู่ ภาพชายชราผู้อ่อนกำลังนั่งชุกตัวอยู่ข้างฝาบ้านสื่อให้ผู้อ่านรู้สึกถึงความไร้พลังของปู คำที่ใช้บรรยาย เช่น " ทำได้เพียง " " อยากจะ " " จึงได้แต่ " ทำให้รู้ว่าปูไม่มีอำนาจใด ๆ เลยในบ้านหลังนั้น แกเป็นชายชราผู้ไม่มีปากไม่มีเสียง จะเป็นฝ่ายถูกกระทำหรือเป็นผลของการกระทำเสมอ ไม่ว่า การถูกชวนเข้ามาอยู่กรุงเทพ การถูกทำร้ายร่างกายจนมีผลให้พิการในการดำรงชีวิต ปูอยู่ในการดูแลของผู้อื่นมาโดยตลอด เริ่มแรกก็คือบุญมีลูกชายที่ต่างจังหวัด ถัดมาก็บุญมา และเมื่อบุญมาไปติดคุกอยู่ที่พม่าแกก็ต้องตกอยู่ในความดูแลของออด หลานชายวัยสิบสองปี การออกไปรับจ้างลับมัตนั้นไม่อาจนับเป็นการหาเลี้ยงตนเองได้ เพราะเป็นเพียงเงินเล็กน้อย ๆ และไม่แน่นอน ที่แกออกไปทำงานนั้นก็ด้วยความสำนึกว่าตกเป็นภาระให้ผู้อื่นต้องยื่นมือเข้ามาดูแลตลอด และแกก็ไม่อยากจะเป็นภาระมากนัก การตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวด้วยตนเองครั้งแรกและเป็นครั้งแรกเดียวในชีวิตของปูก็คือ การตัดสินใจประกอบอบัติวินาศกรรม

ปูเป็นชาวต่างจังหวัดที่เดินทางเข้ากรุงเทพฯ ด้วยความหวังว่า จะได้พบกับชีวิตใหม่ที่อุดมสมบูรณ์ และเพียบพร้อมไปด้วยความสุข ซึ่งก็มีอยู่อย่างดีในช่วงแรก ๆ

ชายชราปรับตัวเข้ากับครอบครัวใหม่ได้อย่างแนบแน่น ราวกับว่าแกเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวมานานแสนนาน แกช่วยลูกสะใภ้พิบุงกระดาศกับหลาน ๆ ... ชายชราพอใจกับงานนี้ แกคิดว่าอย่างน้อยก็ไม่ได้อยู่เปล่า ๆ เพื่อเพิ่มความลำบากให้ลูกชาย แม้ว่าร่ายไต้จากการพิบุงจะมีเพียงเล็กน้อยกระจริด ก็ยังดีกว่าไม่มีอะไรทำเอาเสียเลย...
 สิ่งที่ยอมรับอยู่อย่างคือ ที่นี้กินอิ่มและนอนได้หลับกว่าบ้านเก่าขึ้นมากอีกนิดหน่อย (เรื่อง
 เต็ม : 52)

แม้ว่าปู่จะมีความรู้สึกเช่นนั้น แต่ตามความเป็นจริงคนที่เติบโตและมีชีวิตเกือบทั้งชีวิตอยู่ที่ใดที่หนึ่งย่อมเป็นการยากที่จะปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ได้อย่างสนิท ปู่จึงมีความคับข้องใจบ้างเป็นธรรมดา แต่ปู่ก็แก้ไขความคับข้องใจนี้ด้วยการพยายามทำตัวให้เป็นประโยชน์สำหรับครอบครัวให้มากที่สุด เช่นการช่วยลูกสะใภ้พิบุงกระดาศ การออกไปรับจ้างลับมีด การเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้หลานฟัง เหล่านี้เป็นความสุขสูงสุดในชีวิตของปู่เพราะแกเป็นฝ่ายรับการดูแล เป็นภาระให้ผู้อื่นมาโดยตลอด ปู่จึงรู้สึกอึดอัด ไร้ความหมาย แต่การที่ปู่มีโอกาสได้กระทำเช่นนั้นทำให้ปู่รู้สึกถึงความมีค่า มีความหมาย ทั้งนี้เนื่องจากแกได้มีโอกาสที่จะเป็นผู้ให้บ้างหลังจากที่เป็นฝ่ายรับมาตลอด ลักษณะของครอบครัวไทยโดยทั่ว ๆ ไปพอจะเป็นหัวหน้าครอบครัว แม้มีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูลูก ๆ ปู่ย่าตายายที่อาศัยอยู่ร่วมกันนั้นจะอยู่ในฐานะขวัญกำลังใจ และเป็นที่รวมแห่งความรัก ความเคารพบูชาของสมาชิกในครอบครัว ความสุขของคนชราในบั้นปลายแห่งชีวิตก็ไม่มีอะไรมากไปกว่า การได้อยู่ท่ามกลางความรัก ความอบอุ่นของลูก ๆ หลาน ๆ และที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือ การที่ตนเองสามารถทำประโยชน์ให้ลูกหลานได้ แม้ว่าจะเป็นเรื่องเล็กน้อย ๆ ซึ่งจะมีผลก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ เพราะคนชราแม้แต่ความร่วงโรย ความเสื่อมถอยของสุขภาพ กำลังและสติปัญญา ทำให้จิตใจท้อแท้หดหู่ได้ง่าย เพราะไม่สามารถทำทุกสิ่งอย่างที่เคยทำในอดีต คนชราจะรู้สึกว่าตนเองไร้ค่าและเป็นภาระแก่ลูกหลาน กำลังใจในการที่จะดำรงชีวิตต่อไปอย่างมีความสุขจะถดถอยลงทุกอย่าง ธนุ ชำดีชนานนท์ (2527 : 49) อธิบายว่า " ผู้สูงอายุที่สุขภาพไม่ดีและมีความล้มเหลวในชีวิต เริ่มมีความรู้สึกว่าชีวิตไม่มีความหมายอีกต่อไป " มีแนวโน้มสูงที่จะประกอบอัตวินิบาตกรรม หลังจากถูกทำร้ายร่างกาย สุขภาพความภาคภูมิใจต่าง ๆ ได้มลายหายไปเหลือแต่ความเจ็บปวด ทรมานกับความหวังลม ๆ แล้ง ๆ ว่า สักวันหนึ่ง

สุขภาพแคงดีขึ้นจนถึงขั้นเดินได้เหมือนเดิม แยกจะออกเดินรับจ้างลับมีดอีก ความหวังเช่นนี้มีอยู่ในใจปู่เสมอ แต่กรีบหรือพร้อมกับกาลเวลา จนในที่สุดเมื่อโดนน้ำร้อนลวก ความเจ็บปวดได้บั่นทอนกำลังใจในการมีชีวิตอยู่ของปู่ลงจนหมดสิ้น ชีวิตปู่ในช่วงนั้นมีเพียงคำกับบอด เมื่อออกโดนจับไปด้วยเหตุที่พยายามจะหาเงินมาช่วยเหลือแก่ ปู่จึงเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นภาระ เป็นต้นเหตุแห่งความเดือดร้อนของทุก ๆ คน " กูจะอยู่ไปทำไมกันอีก อยู่ก็ช่วยอะไรใครไม่ได้ มีแต่ทำให้พวกมันต้องเดือดร้อนกันไม่มีกูเสียคนหนึ่ง เรื่องมันคงไม่เป็นอย่างนี้ " (เรื่องเดิม : 135) ประจวบกับคำซึ่งเคยอยู่กับแก โหยหิวและถูกทอดทิ้งเอาไว้กับบ้านร่วมกันนั้น มีเพื่อนบ้านยื่นมือมาช่วยเหลือชั่วคราว ปู่จึงถูกทอดทิ้งให้อยู่กับความเศร้า ความเจ็บปวด ความท้อแท้สิ้นหวังในชีวิตเพียงลำพัง และ " อาการปวดแปลบจากสันหลังแล่นวูบไปถึงปลายตีน แกบิดขาทั้งคู่เข้าหากัน เกร็งแน่นเพื่อต่อสู้กับมัน แต่ต้องพ่ายแพ้ ส่งเสียงครางออกมา " (เรื่องเดิม : 132) " ยามนี้ลูกชายลูกสะใภ้ สีดา เปลา ไม่มีใครสักคนกับมาอยู่เป็นเพื่อนชายชรา ไม่มีใครสักคนคอยเฝ้าดูแลรักษาแกเองก็รู้กับใจดีว่าพวกเขาคงไม่กลับมาอีกแล้ว นึกน้อยใจในชีวิตที่โดดเดี่ยว ทุกข์ ทรมาน ทูเรศทุรัง " (เรื่องเดิม : 134) ด้วยร่างกายที่อ่อนแอและจิตใจที่อ่อนล้า ชราจึงตัดสินใจประกอบอัตวินิบาตกรรม

การประกอบอัตวินิบาตกรรมของปู่ นั้น อาจนับได้ว่าเกิดมาจากความสูญเสีย (Losses) 2 ประการคือการถูกทอดทิ้งและสุขภาพที่ทรุดโทรม ในขณะที่ประกอบอัตวินิบาตกรรมนั้น ปู่ถูกทอดทิ้งให้อยู่คนเดียวกับสุขภาพทางกายที่ทำความทรมานให้ ปู่คิดว่า การตายไปนั้น อาจทำให้ปู่พ้นไปจากความคับแค้นข้อนใจ หนีไปจากชีวิตที่เป็นทุกข์ เพื่อที่จะพบกับความสุขในชีวิตใหม่ ปู่จึงเลือกเอาการตายเป็นวิธีในการแก้ปัญหา

แม้ จากเรื่องคนจน

แม้ เป็นหญิงชราผู้ยากจน มีอาชีพทำข้าวต้มมัดให้ลูกชายผู้พิการออกเร่ขาย ซึ่งก็ไม่ใช่ว่าจะได้กำไรมากมาย เป็นเพียงค่ากับข้าววันต่อวันเท่านั้น ถึงแม้แม่จะทำงานหนักดึก ๆ ตื่น ๆ แยกไม่ได้หลับไม่ได้นอนทุกคืน ความเป็นอยู่ของครอบครัวก็ไม่ดีขึ้น และชีวิตของแม่ก็ยังเหมือนเดิมซ้ำ ๆ ซาก ๆ จำเจอยู่อย่างไร้ความหมาย " เมื่อเปิดประตูสังกะสี เข้าไปก็เห็นแม่อยู่ที่เดิมมือและแขนเคลื่อนไหวลักษณะเดิม ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง... มันเหมือนกับว่าแม่ถูกจองจำให้อยู่ใน

สภาพเช่นนี้มานานแสนนาน และไม่มีทีท่าว่าจะได้รับการปลดปล่อยให้เป็นอิสระ " (วิมล ไทรนิมโนล 2530 : 62) ไม่ว่าจะดิ้นรนทำงานหนักมากขึ้นเท่าใดก็ตาม ชีวิตแม่และครอบครัวก็ ย่ำอยู่กับที่กับความยากจนซึ่งดูเหมือนว่าจะยิ่งเลวร้ายลงกว่าเดิมไปเรื่อย ๆ เพราะพ่อก็กลายเป็น อัมพาต ลูกชายก็คิดมีภรรยา ซึ่งจะเป็นการเพิ่มคนที่จะมาอยู่ในครอบครัว หลาน ๆ ก็โตวันโตคืน ราชภัฏที่มีอยู่เพียงทางเดียวและไม่มีความแน่นอน ความสุขในครอบครัวจึงเป็นเหมือนคำที่ลอยอยู่ ไกล ๆ ไม่มีวันที่จะจับต้องสัมผัสได้

ภาพเดิมของแม่นั้นไม่ปรากฏชัด ทราบเพียงแต่ว่าเป็นคนต่างจังหวัดที่เดินทางเข้าไป แสวงหาชีวิตใหม่ที่ดีกว่าในกรุงเทพฯ เช่นเดียวกับคนจนจากต่างจังหวัดอีกจำนวนมาก แต่ภาพ ปัจจุบัน แม่คือหญิงชราผู้มึนงง รำกายทรุดโทรม ไม่มีงานประจำทำในขณะที่ต้องรับภาระ เลี้ยงดูหลานเล็ก ๆ 2 คนพร้อมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ของครอบครัว ปัญหาใหญ่ที่สุดในชีวิตของแม่คือ ปัญหาความยากจนซึ่งหมายความว่า ความขาดแคลนทางด้านเศรษฐกิจ ไม่มีรายได้อะไรมาเป็นค่าใช้จ่าย ในสิ่งที่จำเป็นต้องดำรงชีพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลต่อสุขภาพของแม่ที่นับวันมีแต่ทรุดโทรม " รอย เหี่ยวบนแก้ม ลึกขึ้น สีหน้าหมองคล้ำดำคร่ำครึมากขึ้น ผมหงอกมากขึ้น หลังค่อมลง สายตาฝ้า ฟางลง เรียวแรงลดน้อยลงและร่างกายผมเหลือตัวนิดเดียว " (เรื่องเดิม : 64) เป็นโรค นอนไม่หลับ และที่สำคัญคือมีผลต่ออารมณ์ของแม่ซึ่งจะขุ่นมัวอยู่เสมอตลอดทั้งวันและมักจะพาลหา เรื่องทะเลาะกับทุกคนในบ้าน ลูกชายกล่าวว่าแม่ " เป็นโรคประสาท เพราะกลัวที่ไม่มีจะกิน " (เรื่องเดิม : 57) ทำให้แม่เป็นหญิงชราผู้ขี้บ่น ปากจัดชอบด่าทอหาบ ๆ คาย ๆ และชอบหาเรื่อง ทะเลาะเบาะแว้งเสมอ ๆ ไม่ว่าจะกับลูกชายหรือพ่อ พิษร้ายแห่งความยากแค้นขาดแคลนได้ กัดกร่อนจิตใจของแม่เป็นแผลลึก สะสมเป็นความน้อยเนื้อต่ำใจในโชคชะตาอันเลวร้ายของตน ส่งผลให้เป็นคนมองโลกในแง่ร้ายหงุดหงิดไปทุกสิ่งทุกอย่าง " แม่มองออกไปนอกประตู พอเห็นแสง สว่างก็โกรธพ่อบุญทันที โกรธที่พ่อนอนหลับสบาย เหมือนไม่มีเรื่องทุกข์ร้อน และโกรธด้วยคิดว่าพ่อ เอาเปรียบขณะที่แม่นอนไม่หลับและต้องตื่นตั้งแต่ตีสี่ห้า " (เรื่องเดิม : 75) " กูรีท่าก ๆ พวกมันนอนหลับกันสบาย... อึดอกทองนั่นก็เหมือนกัน... ที่ลูกไม่มีปัญญาเลี้ยง เอามาให้กูเลี้ยง ลำบากลำบาก " (เรื่องเดิม : 64) อันที่จริงตามปกตินี้ แม่ไม่ใช่คนที่ชอบที่จะมีอารมณ์เสียหรือ หงุดหงิด " ไม่ใช่เมื่ออยากเป็นคนจนเฉยๆ เกรี้ยวโกรธ แต่มันมีอะไรบางอย่างหลบ ๆ ซ่อน ๆ อยู่ในใจของแม่ มันเหมือนกับมีวิญญาณของผีหาชาติตน เข้ามาสิงเพื่อกำลายครอบครัวให้พังพินาศ

หลาย ๆ ครั้ง แม่ไม่เข้าใจเหมือนกันว่า " ทำ " ไปได้อย่างไร " (เรื่องเดิม : 148) อะไร
 บางอย่างทีหลบ ๆ ซ่อน ๆ อยู่ในตัวแม่คือความเก็บกดจากความเศร้า ความผิดหวัง ที่สะสมอยู่ในใจ
 แม่นาน ๆ เข้าจึงกลายเป็นความสิ้นหวัง แรกเข้ากรุงเทพนั้นครอบครัวของแม่มีความหวังสูงสุด
 " จะมาตั้งตัวเก็บเงินได้สักก้อนแล้วจะกลับไปซื้อที่ดิน...แต่เวลาก็กว้างผ่านไปทีละวัน ทีละเดือน ทีละ
 ปี ก็ยังไม่มีการว่าจะมีเงินพอซื้อที่ดิน จากปีเป็นสองปี สามปี สี่ปี...ความหวัง ความฝัน...เลือน
 ลางลงทุกที...แม่กลายเป็นคนเจ้าอารมณ์ กราดเกรี้ยวบ่นพร่ำเหมือนเสียดสี " (เรื่องเดิม :
 81 - 92) การที่แม่มีอาการทางโรคประสาทเช่นนี้ เป็นผลมาจากความเห็นดีเห็นชอบใจที่ต้อง
 ครุ่นคิดในเรื่องเงิน และความอยู่รอดของครอบครัว แม่นั้นตามธรรมชาติไม่ใช่คนกรุงเทพฯ ไม่ใช่
 คนสลัม จึงค่อนข้างที่จะปรับตัวเข้ากับสภาพที่อยู่อู๋เช่นนี้ได้ยาก พอกับลูกชาย อย่างน้อยก็มีโอกาส
 ออกไปเห็นสิ่งคมภายนอก มีโอกาสออกไปปลดปล่อยความรู้สึกเศร้า คับแค้น ในขณะที่แม่ต้องอยู่
 กับบ้าน อยู่กับสภาพความแร้นแค้นยี่สิบสี่ชั่วโมงต่อวัน ความซ้ำซากจำเจที่ทบตี ทำให้สภาพจิต
 ของแม่เสื่อมลงทีละน้อย ๆ " โลกของแม่กว้างแค่ว่ากระต๊อบ อู๋อู๋และร้อนอบขามแดดกล้า...นาน
 ครั้งทีแม่จะออกมานอกกระต๊อบและได้มีโอกาสมองออกไปไกล ๆ " (เรื่องเดิม : 62 - 63)
 เมื่อมีสายตาคับแค้น โลกก็แคบ ความคิดต่าง ๆ จึงไม่มีการพัฒนา เรื่องที่พูดจึงซ้ำซากวนเวียนอยู่
 เหมือน ๆ เดิมทุกวัน ความคับแค้นใจได้ถูกเก็บลึกเข้าไปสู่กันบังแห่งหัวใจแม่ เมื่อถึงเวลาที่
 ระเบิดออกมา แรงปะทุก็จะมีพลังความแรงมากขึ้น ๆ ทุกที เริ่มจากการพร่ำบ่น การทำร้ายหลาน
 อย่างรุนแรง การแก้แค้นต่อจ๊กโกที่ทำร้ายลูกชาย จินตนาการที่แม่คิดก่อนออกไปแก้แค้นนั้นเป็นภาพ
 ที่รุนแรง

มิดปอกกล้วยสอดประกายวูบวาบผ่านหน้าพวกจ๊กโก สั้นประกายมิดเลือดก็อาบหน้าพวก
 มินทุกคน แต่นั่นยังไม่สามารถชดเชยความเจ็บแค้นของแม่ได้ ประกายมิดฟุ้งวูบเข้าที่คอ
 คนหนึ่ง และตัววูบผ่านลูกกระเดือกของอีกคน และอีกคน เลือดกระโดดเหมือนก้อนน้ำ
 รั้ว บางคนกุมคอดล้มลง บางคนวิ่งเตลิดร้องลั่น แม่มองตามด้วยความสะใจ (เรื่องเดิม
 : 119)

ความรุนแรงของจินตนาการของแม่นั้น ทางจิตวิทยาถือเป็นขบวนการของกลไกทางจิต (Defense Mechanism) ที่แม่พยายามจะลดความเครียดภายในจิตใจลง ความเครียดที่สะสมไว้มาก เพราะฉะนั้นระดับความรุนแรงของการผ่อนคลายจึงต้องอยู่ในระดับที่พอกัน ในใจของแม่นั้นจะเห็นว่ามึนงงขาดความมุ่งตายซึ่งมีอยู่เสมอในตัวของมนุษย์อยู่ค่อนข้างมาก แม้จะพูดถึงความตายเสมอ " มึงไม่ต้องมาแข่งถูกรอก ทุกวันนี้ก็ไม่ต้องอยากอยู่ถูกรอก ตายได้ก็ตายไปแล้ว ไม่ห่วงพวกมึงเสีย อย่างกูไม่อยู่แล้ว...ดี ให้มันตาย ๆ กันซะให้หมด " (เรื่องเดิม : 43) " ทำทำไมไม่รู้จักตาย ๆ กันไปเสียมั่ง " (เรื่องเดิม : 101) เมื่อมาถึงจุดสุดยอด ความอดทนของแม่สิ้นสุดลง สัญชาตญาณมุ่งตายในตัวของเธอจึงแสดงบทบาทเหนือสัญชาตญาณมุ่งเป็น ผลักดันให้แม่กระทำการฆาตกรรมที่ย้อนสู่ตัวเอง (Murder Suicide) ตามความคิดของแม่ในขณะนั้นถือว่าตนเองเป็นคนสำคัญที่สุดในบ้าน เป็นผู้หาเลี้ยงสามีซึ่งช่วยตนเองไม่ได้ หลานซึ่งยังเล็กมากหรือแม้แต่ลูกชาย แม่คิดว่าถ้าไม่มีตนเอง ลูกชายก็ไม่สามารถช่วยตัวเองได้เนื่องจากเขาพิการ แม้ถือว่าตนเองมีความสำคัญ แต่เมื่อลูกชายบอกว่าจะมีภรรยา และมีภรรยาที่จะรักและให้ความสำคัญต่อภรรยา มากกว่าแม่ แม่จึงรู้สึกว่าการไม่ได้ที่ตนเองจะถูกลดความสำคัญลง จึงกลายเป็นความรู้สึกนั้นเป็นความโกรธและยิ่งโกรธมากขึ้นเมื่อลูกชายตวาดและเกี้ยวกราดใส่ แม่จึงโกรธและก่อโศกนาฏกรรม

ถลันเข้าไปถีบหน้าเขาเต็มแรง...แม่ใช้มีดฟันกลัวยี่หน้าอย่างบ้าคลั่ง พร้อมกับนั้นแม่ก็ถลันเข้าตบเขาเต็มเหนี่ยวหวังจะให้ลงไปชักตาตั้ง แต่มือที่ตบนั้นกำมืออยู่ด้วย คมมีดจึงบาดเนื้อที่โหนกแก้ม แผลเปิดเว่อ เลือดหลังอาบหน้า... เมื่อเห็นเลือดแม่ก็ยิ่งบ้าใหญ่ ความโกรธแค้นซึ่งตั้งต่อชะตากรรมที่อัดแน่นอยู่ในหัวอกมานานระเบิดเต็มที่ (เรื่องเดิม : 158)

เมื่อไม่สามารถจะระบายความโกรธต่อลูกชายตัวต้นเหตุได้อย่างเต็มที่ อารมณ์โกรธที่ยังไม่ได้ปลดปล่อยออกจนหมดก็พุ่งตรงไปยังหลานเล็ก ๆ ทั้งสองคนที่แม่เกลียดพ่อแม่เป็นทุนอยู่แล้ว เพราะคิดเสมอว่าไม่รับผิดชอบใด ๆ ดีแต่เอาภาระมาโยนเอาไว้ให้ แม่จึงลงมือฆาตกรรมอย่างโหดเหี้ยม เท่านั้นยังไม่พอยังเผาบ้านซึ่งเป็นแหล่งนำความทุกข์ใจอันใหญ่หลวงมาให้แม่เสียด้วย และแม่ก็ตายอยู่ในกองเพลิงนั้น นับว่าเป็นอัตวินิบาตกรรมที่เป็นความก้าวร้าวที่ย้อนเข้าหาตนเอง

(Introjection)

หญิงสาว จากเรื่อง คนจน

ตัวละครอีกตัวหนึ่งที่ประกอบอดีตวินิบาตกรรมในเรื่อง คนจน คือหญิงสาว ไม่มีใครทราบ
ว่าเธอเป็นใครมาจากไหน ประวัติของเธอมีดมน สิ่งที่ยู่งั้นมีเพียงว่าเธอ " มีลูกติดมาด้วย...
พ่อเด็ก... เลิกกันแล้ว... ไม่ร้อ่านท่ามาหากิน... ชอบเล่นไพ่ไฮโล... พอเสียไม่มีเงินก้อนอนใช้หนี้
เขา ไม่มีกินก็เอาผู้ชายมาอนด้วย บางทีผู้ชายก็หิวมันไปก็อื่น " (วิมล ไทรนิ่มนวล 2530 :
153)

หญิงสาวเป็นอีกคนหนึ่งที่มีลมเหลวในชีวิต เธอไม่มีทั้งที่มาและที่ไป มีชีวิตอยู่ไปวัน ๆ
กับการแสวงโชคจากการพนันที่เธอคิดว่าเป็นอาชีพ ชีวิตของเธอเคยมีความหวัง ความเชื่อมั่นใน
ความรักของสามี จนเธอถึงกับยอมหนีออกจากบ้านมาอยู่กับเขาแต่ก็ต้องผิดหวัง " ไม่ถึงสองปี
เขาก็ค่อย ๆ ห่างเหินเมินเลข กลับไปเอาอกเอาใจ เข้าถึงเย็นถึงกับผู้หญิงคนใหม่ ไม่ห่างใยแม้
ลูกในท้อง " (เรื่องเดิม : 132) ทั้งให้เธอต้องต่อสู้กับสังคมที่โหดร้ายอยู่กับลูกน้อยตามลำพัง

ความทุกข์ยากที่เธอเผชิญอยู่ทุกวัน ๆ ทำให้ความหวังต่าง ๆ ในชีวิตของเธอหมด
สลายลงหมดสิ้นชีวิตของเธอ " ทุกวันนี้พี่ไม่คิดอะไรไม่หวังอะไรอีกแล้ว ขอมีชีวิตไปวัน ๆ ก็พอ "
(เรื่องเดิม : 58) " ไม่มีน้ำตาที่ดวงตาหล่น แต่มันไหลเจ็บเย็บเย็นอยู่ในหัวใจอันแตกสลาย "

(เรื่องเดิม : 59) ความทุกข์ต่าง ๆ ที่ลาโถมเข้ามาในชีวิตของเธอกลายเป็นความด้านชา
เธอยอมรับชะตากรรมที่เธอประสบอยู่นั้นโดยสิ้นเชิง " หล่อนรู้ว่าบัดนี้หล่อนเป็นผู้แพ้ และ
ชะตากรรมของผู้แพ้คือการยอมรับการกระทำนั้น ไม่ว่าจะเจ็บปวดหรือขมขื่นสักเพียงใด " (เรื่อง
เดิม : 98) สภาพจิตของหญิงสาวถือได้ว่าเป็นปกติ เธอสามารถยอมรับความจริงในชีวิตได้
อย่างผู้มีสติ ปัญหาความยากแค้นไร้หนทางในชีวิตของเธอและลูกนั้น ได้รับการแก้ไขเสมอ เมื่อไม่
มีกิน เธอก็ต้องพยายามหาหนทางที่จะให้ได้มา อาชีพสำหรับผู้หญิงที่ไร้การศึกษา ไม่มีทุนทรัพย์
ร่างกายทรุดโทรม และมีลูกติดอีกคงไม่มีอะไรดีไปกว่าการเสี่ยงดวงเอาจากการพนัน ถ้าเล่นได้
หญิงสาวกับลูกก็จะมีกิน แต่ถ้าเสีย ถ้าจะไม่ให้อดก็ต้องหาทาง ซึ่งเธอก็เลือกที่จะใช้ร่างกายของ
เธอเข้าแลกกับเงินเป็นครั้งคราว

เมื่อหญิงสาวได้พบกับชายพิการคนขายข้าวต้มมัด เธอเริ่มมีความหวังในชีวิตอีกครั้ง

ว่าจะมีคนมาร่วมต่อสู้ชีวิตกับเธอได้ " ที่แรกหล่อนตั้งใจไว้ว่า จะเอาร่างกายแลกกับเงินของเขา จึงใช้ชั้นเชิงกร้านชีวิตหลอกล่อเขายาวนให้เขาค้างคั้งไว้ เพื่อว่าเขาจะได้ออกปากให้เงินหล่อนมากเท่าที่จะมากได้ เหมือนกับผู้ชายหลายคนหล่อนเคยใช้วิธีนี้ " (เรื่องเดิม : 53) แต่ชายพิการกลับบอกว่ารักและจะเลี้ยงดู ความรู้สึกสั่นไหวก็หายไปได้กลับมาสู่วิตหญิงสาวอีกครั้ง แต่ต่อมาเมื่อชายพิการหายไปในเนื่องจากมีปากเสียงกับเธอ หญิงสาวก็สามารถยอมรับความจริงที่เกิดขึ้น " ฝั่งพาอะไรเขาไม่ได้หรอก ก็ต้องตะเกียกตะกายช่วยตัวเองไปยั้ง จนนกว่าวันหนึ่งจะตะเกียกตะกายไม่ไหว " (เรื่องเดิม : 58)

ที่จริงถ้าเหตุการณ์ดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ เช่นนี้ หญิงสาวก็คงมีทางแก้ปัญหาของเธอไปได้ แต่เพื่อจะมีปัญหาใหม่ที่ค่อนข้างจะสาหัสสำหรับเธอ คือการตั้งครรภ์ หญิงสาวทราบดีว่าแค่เพียงสองชีวิตแม่ลูกที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ก็แทบจะหมดหนทางอยู่แล้ว ถ้ามีเพิ่มมาอีกหนึ่งชีวิต ปัญหาที่ตามมาคงมีมากเป็นทวีคูณ

ยิ่งคิดหล่อนก็ยิ่งท้อ ยิ่งเหนื่อยหน่าย ยิ่งอ่อนเปลี้ยสิ้นกำลังใจ ที่จะประคับประคองต่อไป ... ทนทุกข์ทรมานในวันนี้ เพียงเพื่อจะไปล้มลงในวันข้างหน้า ล้มวันนี้ก็วันหน้ามันต่างกันตรงไหน ในเมื่อวันนี้ไม่มีอะไรให้หวังสักอย่าง ไม่มีแม้ใครสักคนที่จะเป็นเพื่อนยามทุกข์ (เรื่องเดิม : 98)

ด้วยความท้อแท้สิ้นหวังเช่นนี้ หญิงสาวซึ่งมีความคิดอยู่เสมอว่า " ขอมีชีวิตไปวัน ๆ ก็พอ เบื่อมันเมื่อไรก็ฆ่าตัวตายเสียให้สิ้นเรื่องสิ้นราวไป (เรื่องเดิม : 58) " ถ้าวันนี้ยังไม่ได้ก็ตายไปเสียให้สิ้นเรื่องสิ้นราว " (เรื่องเดิม : 92) " มีชีวิตสั้นยาวก็เหมือนกัน สุดท้ายก็ต้องตายไม่มีอะไรเหลือ " (เรื่องเดิม : 133) และถือว่าตนเอง " มีสิทธิ์เต็มชีวิตที่จะตาย " (เรื่องเดิม : หน้าเติม) เธอจึงถือโอกาสใช้สิทธิ์ของเธอ การประกอบอัตวินิบาตกรรมของหญิงสาวไม่ใช่เป็นการฆ่าแพ้อชีวิต แต่เป็นสิ่งที่เธอสามารถเลือกตัดสินใจเองได้ ในเมื่อไม่เห็นค่าของการมีชีวิตอยู่

เหมือนแพร์ จากเรื่องบ้านชนน

เหมือนแพร์ เป็นหญิงสาวที่ดูจากภายนอกก็เหมือน ๆ กับผู้หญิงโดยทั่ว ๆ ไปในสังคมปัจจุบัน สวย เก๋ มีมนุษยสัมพันธ์ดี เข้ากับผู้คนได้ง่าย มีรสนิยมในการแต่งตัวดี ในเรื่องการประกอบอาชีพ เธอก็มีความสามารถในการบริหารเป็นอย่างดีทั้งในเรื่องการบริหารกิจการและการควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชา งานที่เหมือนแพร์ทำอยู่คือคู่มือกิจการบาร์ที่พอเปิดให้ บาร์ของเหมือนแพร์นั้นไม่เหมือนบาร์อื่น ๆ แต่ค่อนข้างเป็นบาร์ชั้นดี ทั้งบรรยากาศภายในและระดับของผู้ใช้บริการ อาศัยได้ว่าเหมือนแพร์มีทุกอย่างครบตามสูตรของการประสบความสำเร็จในชีวิตปัจจุบัน

แต่เมื่อมองลึกลงไปถึงจิตใจ เหมือนแพร์ เป็นเสมือนผลผลิตของความล้มเหลวของสังคมจิตใจอันเปราะบางของเหมือนแพร์มีพื้นฐานมาจากความแตกแยกของครอบครัว พ่อแม่ของเธอหย่าร้างกันตั้งแต่เธออายุได้สามปี โดยที่พ่อแยกออกไปมีครอบครัวใหม่ ทั้งเธอและพี่สาวไว้กับแม่ตามลำพัง พออายุได้หกปีเหมือนแพร์ก็ถูกส่งเข้าไปอยู่โรงเรียนประจำ จนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจึงได้มีโอกาสออกมาสู่โลกภายนอกอีกครั้งหนึ่ง การที่คนต้องอยู่ในภาวะเบียด อยู่ในที่อันจำกัดมาตั้งแต่อายุน้อยเป็นเวลานาน ๆ มีผลทำให้สภาพจิตใจเหมือนถูกจำกัดสิทธิ์ ไม่มีอิสระภาพ รู้สึกว่าถูกทอดทิ้งเอาไว้ตามลำพัง เหงา ซึ่งทำให้ความรู้สึกขาดความรักความอบอุ่นที่มีอยู่แล้ว ยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น สิ่งที่เหมือนแพร์อยากได้คือความรัก พัดโบกเปรียบใจของเหมือนแพร์ว่า "เหมือนบ่อที่ไม่มีน้ำ น้ำที่จะเอามาเทใส่ในบ่อคุณนั้นต้องมีจำนวนมากกว่าบ่ออื่น " (เรื่องเดิม : 262) พ่อและแม่ของเธอเข้าใจในจุดนี้ดี จึงได้พยายามชดเชยในส่วนที่ขาดหายไปนี้ โดยแม่ก็ให้ความรัก การยอมตามใจ การพยายามถนอมน้ำใจโดยไม่ขัดขวางหรือขัดใจใด ๆ ทั้งสิ้น ส่วนพ่อนั้นก็ต่างออกไปเขาพยายามที่จะให้สิ่งต่าง ๆ กับเหมือนแพร์มากกว่าลูกทุก ๆ คน " วัตถุประสงค์แรกที่เขาให้เหมือนแพร์คือ นาฬิกาข้อมือ แล้วก็แหวน แล้วก็เป็ยโน ต่อมาวัตถุประสงค์อื่น ๆ ใหญ่ขึ้นสูงขึ้นตามวัย " (เรื่องเดิม : 303) เช่นการเปิดบาร์อีกกลับให้เป็นที่กำมาหากินกิน ซื่อรยนต์ให้ เหตุที่ทั้งพ่อและแม่ยอมตามใจเหมือนแพร์นั้น เพราะคิดว่าเพื่อทดแทน ชดเชยความอบอุ่นของครอบครัว แต่ยิ่งพ่อชดเชยความขาดทุกอย่างของเธอด้วยวัตถุประสงค์ เหมือนแพร์ก็ยิ่งรู้สึกว่าตนเองยิ่งต้องการมากขึ้นเท่านั้น และเป็นความต้องการทางจิตใจไม่ใช่ความต้องการทางวัตถุ " เงินนั้นซื้อได้แต่เครื่องบำรุงบำเรอทางกายแท้ ๆ สำหรับที่ " หัวใจ " มีความประณีต ละเอียดย่อน ไม่เท่าวัตถุ คนเหล่านั้นจะสามารถร้องให้ได้หลังจากที่เพ่งลิ้นเสียงสรวลสันต์ " (เรื่องเดิม : 43)

ไม่มีใครเลยที่จะทราบถึงความขาดทางจิตใจและความต้องการสิ่งซึ่งเซย์นั้นของเหมือนแพร์

จากทฤษฎีปม Electra ของซิกมันด์ ฟรอยด์ กล่าวว่าลูกสาวมีแนวโน้มที่จะรักพ่อมากกว่าแม่ เหมือนแพร์ก็เช่นเดียวกัน ในใจลึก ๆ ของเธอนั้นมีความรัก ความต้องการพ่อมาก แต่เมื่อพ่อหย่ากับแม่ ทั้งเธอไป เธอจึงพยายามปฏิเสธความรัก ซึ่งแสดงออกมาในรูปการระงับตัว ไม่ยอมให้เพศชายเข้ามาอยู่ใกล้ชิด ไม่ยอมมีคนรัก ทั้งนี้เพราะ " รู้สึกว่าจิตใจมันไม่ได้รับความรัก ... มันอาจจะช้า หรือกลัว หรือระแวง หรือไม่แน่ใจก็ได้ ฉันคิดมาก ร้อยแปดอย่าง ฉันคิดว่าในกระบวนการนามธรรมทั้งหลายความรักเป็นสิ่งที่เปราะมาก แล้วก็ถูกชักรมานานที่สุด " (เรื่องเดิม : 46) ทั้งนี้เพราะ เธอเห็นตัวอย่างที่เกิดกับแม่ของเธอ " ทำให้หล่อนค่อย ๆ สะสมความกลัวไว้เงียบ ๆ " (เรื่องเดิม : 28)

คนที่คิดว่าตนเองขาดสิ่งที่ต้องการทางจิตใจนั้น มักจะเอาตัวเองไปเปรียบเทียบกับคนอื่นเสมอ แม้ว่าสิ่งที่มากระทบนั้นจะเป็นสิ่งเล็กน้อยเพียงใดก็ตาม การเปรียบเทียบบนนี้ก็ไม่เชิงจะเป็นความอิจฉาริษยา หากแต่จะมองย้าลงไปในปีนต้อยของตนเอง เช่น เมื่อเห็นพ่อของพิตโปก " เป็นพ่อที่มีอารมณ์ขัน...ไม่เหมือนพ่อหล่อน " (เรื่องเดิม : 168) และเมื่อเห็นมันเนตรน้องสาวต่างแม่กำลังจะได้แต่งงานมีความความสุขกับชายคนรัก " เหมือนแพร์พยักหน้า อดนึกถึงวันสำคัญของตนเองไม่ได้ " (เรื่องเดิม : 127) เมื่อนึกเปรียบเทียบแล้วเหมือนแพร์จะรู้สึกขุ่นมัวและน้อยใจที่ไม่สามารถจะมีความสุขเช่นนั้นได้ ซึ่งเธออธิบายว่า " เป็นความรู้สึกไขว่คว้าของคนที่ไม่ได้รับความรักความอบอุ่นอย่างเพียงพอ...เมื่อได้แต่กาย ใจไม่ได้ เขาก็ดิ้นรนจนรู้สึก ว่าตัวเองมีความทุกข์ " (เรื่องเดิม : 42) ด้วยความรู้สึกดิ้นรนแสวงหาอันนี้เอง ทำให้จิตใจของเหมือนแพร์มีแต่ความรุ่มร้อน แสวงหา สับสน " อารมณ์หล่อนว่า รุนอึงอล นี้หล่อนต้องการอะไร หรือ ต้องการพิตโปก ต้องการความรัก ความอบอุ่น ต้องการบ้าน ต้องการครอบครัว หรืออะไรอื่น " (เรื่องเดิม : 174)

ความสับสนในใจของเหมือนแพร์นั้น มิได้มีสาเหตุมาจากการขาดความรักความอบอุ่นในวัยเด็กเพียงอย่างเดียว แต่เธอเคยประสบอุบัติเหตุรถคว่ำถึงสองครั้ง และตกบันไดอย่างรุนแรงอีกหนึ่งหน อุบัติเหตุที่เธอประสบนี้น่าจะมีผลกระทบกระเทือนต่อสมอง เพราะถึงแม้เหมือนแพร์จะปฏิเสธแต่เหตุการณ์ซึ่งใจที่เหมือนแพร์จะระลึกถึงเสมอเมื่อเธอมีความสับสนทางใจ จิตใจไม่อยู่ในบังคับของสมอง ซึ่งก็คือเรื่องที่เขาโดนรถชนและหายออกไปจากบ้านนั่นเอง

ขณะที่หล่อนครึ่งหลับครึ่งตื่นนั้น เหมือนแพรวแลเห็นตัวเองกำลังจะข้ามถนนแล้วรถยนต์คัน
หนึ่งพุ่งเข้าชนหล่อนค่อนข้างแรง หล่อนแลเห็นตัวเองกระเด็นไปฟุบอยู่ข้างทาง เสียง
เบรคดังสนั่นหวั่นไหว แล้วใครคนหนึ่งก็เปิดประตู ก้าวออกมาอุ้มหล่อนไปวางไว้ตอมใน
จากนั้นเขาก็ขับออกจากที่นั่น เหมือนแพรวรีดเสียงดังลั่นด้วยความตกใจกลัว... หล่อน
หายไประหว่างวันหกคืนเต็ม..หกวันหกคืนที่หล่อนไม่สามารถจะจำได้เลยว่าระหว่าง
นั้นตัวเองอยู่แห่งหนใด ใครเป็นคนขับรถคันนั้นและหล่อนถึงบ้านได้อย่างไร (เรื่องเดิม
: 98)

เหมือนแพรวจะมีอาการคล้ายคนเป็นโรคประสาทเสมอเมื่อมีอาการเครียด หงุดหงิดหรือ
ถูกขัดใจ เช่น "เมื่อวานนี้ แพรวเกิดปวดหัวข้างซ้ายมากระกั้นหัน ต้องกินยาแก้ปวดแล้วขี้นอน...บาง
ทีก็เหมือนกำลังจะจมน้ำ...แต่บางทีก็เหมือนโพล่พ้นใต้น้ำ แล้วได้สูดอากาศไปร้องโล่ง มันมักสลับ
กันโดยไม่รู้สาเหตุ" (เรื่องเดิม : 40) "บางครั้งหล่อนต้องกินยาระงับประสาท หรือยานอน
หลับ ความหงุดหงิดกลัดกลุ้มอย่างไม่รู้เหตุรู้ผลจึงจะเบาบางลง" (เรื่องเดิม : 98) "หล่อน
สะอื้นออกมาแรงแต่ไม่มีน้ำตาพรุ่งพรูออกมาหรอก...หล่อนบีบแก้วในมือไว้แน่นอย่างลึมตัว...นัยน์
ตาหล่อนวาวจรัสด้วยความกราดเกรี้ยว" (เรื่องเดิม : 467) "อารมณ์ปั่นป่วนนั้นมักจะเกิดขึ้น
เมื่อมี บางสิ่งมาสะกิด" (เรื่องเดิม : 97) สิ่งเหล่านี้ทำให้เหมือนแพรวดูเหมือนมีสองภาคอยู่ใน
ร่าง ๆ เดียว อารมณ์ของเหมือนแพรวจะเป็นไปในด้านสุดโต่งทั้งสองด้าน เมื่อรักก็รักอย่างทุ่มเท
หมดตัว แต่ถ้าโกรธหรือเกลียดก็จะทำลายได้อย่างย่อยยับเช่นเดียวกัน

ก่อนที่จะพบกับพิตโปก เหมือนแพรวเป็นเหมือนคนวิงวอนของตนเอง แต่เมื่อพิตโปกผ่าน
เข้ามาด้วยท่าทีของผู้มีชีวิตอิสระ มีความรักความอบอุ่นของครอบครัวอย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่
เหมือนแพรวแสวงหาทุกอย่าง จึงมีผลให้เหมือนแพรวเปิดใจรับความรัก "ความกลัวค่อย ๆ จาก
ไปจากใจหล่อนแล้วทีละเล็กทีละน้อย" (เรื่องเดิม : 86) ความรู้สึกขาดแต่เดิมถูกเติมเต็ม
เธอรู้ว่าเธอจะสามารถช่วยให้ความฝันของเธอเป็นจริงขึ้นมาได้ เหมือนแพรวเริ่มคิดที่จะมีครอบครัว
กับพิตโปก "จะได้แต่งงานกับเขามิ่ทุกอย่างทุกอย่าง มีที่อยู่ มีแม่ มีลูก มีชีวิตที่ไม่ต้องไขว่คว้า
หาความอบอุ่นอีกต่อไป" (เรื่องเดิม : 262) สิ่ง que เหมือนแพรวต้องการคือบ้าน เธออยากมีบ้าน
เป็นของตนเองก่อนที่จะพบกับพิตโปกเสียอีก

แต่แพรกำลังคิด (เพียงแต่คิดเท่านั้น) ว่าเราควรจะทำบ้านไว้อยู่สักหลัง บ้านที่เป็น
 ของเราเอง มีต้นไม้เขียว มีดอกไม้สวยและหอม มีสัตว์เลี้ยงเช่นหมาสุดที่รัก แพร
 อยากเห็นผีเสื้อสีต่าง ๆ คู่มันบินว่อนอยู่ตามดอกไม้ดอกนั้นดอกนี้ อาจมีสระเล็ก ๆ ที่
 แวดล้อมด้วยไม้ประดับ อาจมีน้ำตกนิด ๆ ทำเอง เพื่อว่านี่แน่ตาเราจะได้แลเห็นน้ำ
 ไหลริน มันช่วยให้นัยน์ตาเราเย็น พอ নয়น์ตาเราเย็นในใจเราก็เย็นตาม (เรื่องเดิม
 : 39)

ในชีวิตของเหมือนแพรไม่เคยมีบ้าน โลกของเธอตั้งแต่เด็กมีแต่โรงเรียนประจำ กับตึก
 แดว ซึ่งเธอไม่สามารถปลูกต้นไม้ ดอกไม้ เลี้ยงสัตว์ได้ สิ่งเหล่านี้จึงกลายเป็นความขาดอีกอย่าง
 ในชีวิต เหมือนแพรจึงมุ่งมั่นที่จะมีบ้านเป็นของตนเอง เพื่อจะได้ทำในสิ่งที่อยากจะทำเหล่านั้น
 บ้านตามความฝันของเหมือนแพรไม่ใช่หมายถึงเพียงตัวอาคาร หากแต่คือครอบครัวซึ่งรวมทั้งความ
 รัก ความอบอุ่นและ ความผูกพันของสมาชิกภายในครอบครัวด้วย

เมื่อพิศโบทโกไม่ได้มีความกระตือรือร้นที่จะมีโครงการในอนาคตกับเธอ เหมือนแพรจึงจำ
 เป็นต้องดิ้นรนด้วยตนเองด้วยการทุ่มเททุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ว่าจะ เป็นกิจการบาร์ รถยนต์ที่พ่อเธอ
 ให้ แลกกับบ้านและที่ดิน ในฝันของเหมือนแพรนั้นพิศโบทโกเป็นบุคคลร่วมฝันอยู่ แต่ในความเป็น
 จริงพิศโบทโกยังไม่คิดที่จะมีบ้านหรือครอบครัวเป็นของตนเองเพราะสิ่งเหล่านั้นเขาไม่เคยขาด เขา
 มีบ้าน มีครอบครัวที่เต็มไปด้วยความรักความอบอุ่น ยิ่งเหมือนแพรทำเหมือนพยายาม " ล้อมรั้ว "
 เก็บเขาเอาไว้ พิศโบทโกซึ่งโดยธรรมชาติเป็นคนรักอิสระ ไม่ชอบการผูกมัด จึงรู้สึกตกใจ ทำตัว
 ออกห่าง และแก้ไขปัญหามาจากความเครียดเฉพาะหน้าด้วยการหาสิ่งบันเทิงใหม่ ๆ เช่นการไป
 เที่ยวกับหญิงสาวคนอื่น ซึ่งจริง ๆ แล้วเขาก็ไม่ได้จริงจังนัก แต่เหมือนแพรซึ่งเป็นคนจริงจัง รู้สึก
 ทนไม่ได้เพราะถือว่าการกระทำที่หลอกลวงและเหยียบย่ำความรักความนับถือของเธอ เหมือน
 แพรมีความรู้สึกที่ตนเองสูญเสียทุกสิ่งทุกอย่างไปจนหมดสิ้น " หัวใจฉันแตกร้างไปแล้ว...คุณ
 เหยียดหยามคุณค่าของน้ำใจที่ฉันมีต่อคุณหลายครั้งหลายครา " (เรื่องเดิม : 545) เหมือนแพร
 คิดว่าสิ่งที่เธอกระทำต่อพิศโบทโกทุกอย่างไม่ว่าการยอมเป็นของเขา การขายกิจการบาร์ การสร้าง
 บ้าน การเตรียมการแต่งงานนั้นเป็นการลงทุนครั้งยิ่งใหญ่ของเธอที่เธอทุ่มเทให้เขาไปจนหมด แต่
 แล้วเมื่อมันกลายเป็นการลงทุนที่ล้มเหลวอย่างสิ้นเชิง ความรัก ความหวัง ความฝันต่าง ๆ ซึ่ง

เคยมีความหมายอย่างยิ่งสำหรับชีวิตเหมือนแพรวได้ฟังทลายลงหมดสิ้น ทางเดียวในชีวิตของเธอ
ที่จะหนีไปจากสภาพความผิดหวังและความสูญเสีย คือ การประกอบพิธีวันบิดากรรม

พิตะวัน จากเรื่อง มาษา

พิตะวัน เป็นหญิงสาวที่เติบโตขึ้นในบ้านผู้ดีเก่า เดิมเธอชื่อ ตะวัน เป็นลูกสาวชาวสวน
" กำลังอยู่ในสภาพบ้านแตกสาแหรกขาดเพราะพ่อตาย แม้จะเลี้ยงมาอย่างลำบากจนทำกำก่าจะมี
สามีใหม่ และเนืองงลูกชายวัยแปดขวบให้ญาติของสามีเก่าไปเลี้ยงแทน พิศวันเป็นเด็กหญิง...
ไม่มีใครต้องการเด็กหญิง " (ว. วิไลจิตกุล 2523 : 81) ด้วยเงินเพียงห้าร้อยบาทเธอก็ต้อง
จากแม่ จากบ้านที่เคยอยู่เดิมไปอยู่บ้านใหม่ที่ใหญ่โตกับคุณอินทนิล "หญิงโสด มั่งคั่ง...เจ้าอารมณ์
...เอาแต่ใจตัวเองเป็นใหญ่...ไม่เสมอต้นเสมอปลาย หรือที่เรื่องง่าย ๆ ว่าเดี๋ยวดีเดี๋ยวร้าย
...ไม่มีเหตุผล ไม่มีหลักเกณฑ์อะไรทั้งสิ้น ทุกอย่างขึ้นอยู่กับอารมณ์เธอ " (เรื่องเดิม : 89)
พิตะวันจึงเติบโตขึ้นท่ามกลางความปรวนแปร เธอไม่รู้แน่นอนว่าตัวเองอยู่ในบ้านในฐานะอะไร
เพราะบางครั้งคุณอินทนิลบอกเธอว่าเลี้ยงเธอในฐานะลูกหลาน ส่งเสียให้เรียนหนังสือจนจบมหา
วิทยาลัย อนุญาตให้ใช้นามสกุล และยังพูดกับเธอเสมอว่าจะยกทรัพย์สินสมบัติให้ " ถ้าตายมรดก
มันไม่ไปไหนหรอกตะวัน ฉันไม่มีลูกเต้า...แกนะทำตัวให้ดีเถอะตะวัน เงินทองไม่ไปไหนหรอก "
(เรื่องเดิม : 93) แต่บางครั้งกลับพูดกับพิตะวันในท่ามกลางตึกและหม่อมอยู่ในที่ " ลินนะไม่รู้เอา
แกมาเลี้ยงทำไม ญาติพี่น้องเขาก็ว่าเอาลูกเขาเลี้ยงเอาเมียของเขาอม " (เรื่องเดิม : 93)
พิตะวันต้องรู้หลบเป็นปีกรู้หลีกเป็นหาง เพราะจะไม่มีวันรู้เลยว่าในขณะที่นั้นคุณอินทนิลมีอารมณ์อย่าง
ไร และเธอต้องทำตัวอย่างไร โลกของพิตะวันจึงเป็นสองโลก " โลกที่หนึ่ง...โลกของเด็ก
กำพร้าที่อ้างว้าง ขวัญเสีย และแห้งแล้งมาแต่เยาว์วัย...โลกที่สอง...โลกแห่งความฝันอันเพริศ
แพรวเหมือนภาพลวงในทะเลทราย โลกที่สองนั้นพิตะวัน คือบุตรสาวคนเดียวของเศรษฐีผู้มั่งคั่ง
มหาศาล " (เรื่องเดิม : 95 - 96) ในเมื่อโลกที่หนึ่งเป็นโลกแห่งความขมขื่น เจ็บปวด
พิตะวันจึงมักจะเผลอเผลอทำตัวหรือปล่อยให้ตนเองหลุดไปอยู่ในโลกแห่งความฝัน ซึ่งเพียบพร้อม
ไปด้วยทุกสิ่งทุกอย่างที่ขาดหายในชีวิตของเธอ ไม่ว่าจะเป็น " คุณแม่ " ความมั่งคั่ง ร่ำรวย
แวดล้อมไปด้วยเกียรติยศ บริวารและที่สำคัญที่สุดคือ มีความรักซึ่งเธอได้จากทุกสิ่งทุกอย่างไม่ขาด
ตกบกพร่อง

พิตะวันเป็นคนที่มีนิสัยเห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้ " แก้มันลูกชู้ชกจริง ๆ เชียว ไม่ว่าเห็นอะไรอยากจะทำเอาไปเสียหมด... ใช้ได้หรือไม่ได้ กินได้หรือไม่ได้ ลองขอได้ละก็ต้องเอาไว้ก่อน " (เรื่องเดิม : 492) สาเหตุที่ทำให้เธอมีนิสัยเช่นนี้ เพราะความไม่แน่นอนของคุณอินทนิล พิตะวันจึงต้องการความมั่นใจว่าจะต้องได้ในสิ่งของเลยคิดที่จะต้องได้ ไม่ว่าด้วยวิธีใด คุณอินทนิลมักจะหลอกล่อให้ความหวังแก่พิตะวันว่าเธออาจจะได้ในอนาคต เช่นเรื่องมรดก เครื่องเพชรเครื่องพลอย เลยมีผลให้พิตะวันมีความกระหายใคร่จะได้มากขึ้นอย่างไม่มีวันเพียงพอ และที่สำคัญต้องได้มาอย่างที่ไม่ต้องเสียอะไรไปด้วย สิ่งที่พิตะวันต้องการอยากได้อีกอย่างคือ รชานนท์ ชายหนุ่มผู้เพียบพร้อมไปด้วยรูปสมบัติ และคุณสมบัติต่าง ๆ ครบถ้วน ทั้งคุณวุฒิ ฐานะ ชื่อเสียงในวงสังคม คนที่พิตะวันเชื่อมั่นอย่างเต็มที่ว่าจะช่วยให้โลกฝันของเธอกับโลกแห่งความเป็นจริงมาบรรจบกันได้ ดร. ภัทรนั้นสามารถให้พิตะวันได้แค่ความรัก ข้าวของเงินทอง ผิดกับรชานนท์ซึ่งนอกจากจะรวยกว่า มีชื่อเสียง ก็เก่งในสังคม และมีความเป็นอยู่อย่างที่เขาต้องการจะได้แล้ว รชานนท์ยังมีรูปร่างหน้าตาดีกว่าดร. ภัทรมาก การที่พิตะวันหลงใหลในรูปร่างหน้าตาของรชานนท์ เพราะในจิตใจได้สำนึกเขื่อนั้นรู้ว่า ด้วยรูปร่างหน้าตาและผิวพรรณที่ดีของเขื่อนั้น ทำให้เธอหลุดพ้นออกมาจากสภาพตะวันลูกสาวนายหญิงคนเฝ้าสวนที่เมืองนนท์ ความพึงใจในความสวยงามของรูปกายจึงฝังลึกอยู่ในใจเธอ และอีกเหตุผลหนึ่งที่เธอเลือกรชานนท์ทั้ง ๆ ที่เธอเคยคิดถึงดร. ภัทรว่าจะแต่งงานแล้วอยู่อเมริกากับเขา แต่แล้วเธอก็สรุปเองว่า " ชีวิตกับภัทรไม่ใช่ชีวิตที่ตรงกับความใฝ่ฝันอันแท้จริงของหล่อน " (เรื่องเดิม : 564) ชีวิตในอเมริกาเป็นชีวิตที่เต็มแล้วของพิตะวัน เธอไม่ต้องการสิ่งใด ๆ ที่จะต้องมาช่วยเชิดชูเธอให้อยู่ในฐานะที่สูงส่งอีกแล้ว แต่สำหรับในประเทศไทย เธอยังเป็นเด็กในบ้านสัจจามาตย์ ครอบครัวยังเป็นนักเรียนนอกไม่สามารถช่วยสลัดความต่ำต้อยอันนี้ มีเพียงรชานนท์ที่จะช่วยเธอได้ โดยการแต่งงานกับเขา แล้วออกไปอยู่ในสังคมอันหรูหราที่เขาอยู่นั้น จึงจะเป็นชีวิตที่ตรงกับความใฝ่ฝันอันแท้จริงของพิตะวัน

ชีวิตในต่างประเทศนับเป็นโลกที่สองของพิตะวันโดยแท้ เพราะที่นั่นคือที่ซึ่งไม่มีใครทราบความเป็นมาอันขมขื่นที่เธอพยายามปิดบังซ่อนเร้น เธอสามารถเป็น พิตะวัน สัจจามาตย์ ผู้พรั่งพร้อมทุกสิ่งทุกอย่างทั้งรูปร่าง หน้าตา ความรู้ และพื้นฐานความเป็นอยู่ทางบ้าน ความหรูหรา มีคนให้ความรัก คอยพะเน้าพะนอเอาอกเอาใจ เป็นชีวิตที่พิตะวันไม่เคยพบมาก่อน โลกครึ่ง ๆ กลาง ๆ ในความฝันเป็นความจริงขึ้นมา พิตะวัน จึงก้มตัวลงไปอยู่ท่ามกลางความสุขนั้น

อย่างเต็มตัวโดยที่เธอไม่ได้นึกถึงความเป็นจริง " ชีวิตของหล่อนกำลังจะพบสิ่งใหม่ ... หล่อนจะไม่ยอมกลับไปสู่ชีวิตแบบเก่าอีกเป็นอันขาด " (เรื่องเดิม : 79) และ เธอคิดว่ารชานนท์เท่านั้นที่จะช่วยเธอได้

เขาเป็นชายเดี๋ยวกี่ปีคะวันมุ่งมาดปรารถนา...เป็นคนเดี๋ยวก่อนที่จะทำให้ความฝันของหล่อนเป็นความจริงขึ้นมาได้ ปีคะวันมองเห็นตัวเองปรากฏกายอยู่ในสังคมด้วยลีลาสง่างาม ในฐานะภรรยา รชานนท์ สุเรนทร ครอบครองเคหาสน์โอฬารและทรัพย์สิน ที่เขาเป็นทายาทแต่เพียงผู้เดียว...มีเกียรติยศ มีชื่อเสียงในสังคม มีตำแหน่งงานสูง ๆ รอยยิ้มอีกเธอจะแยะ ไม่ใช่เฉพาะเงินทอง (เรื่องเดิม : 490 - 582)

ชีวิตของเธอเกิดมาพร้อมกับการขาดความรัก ความอบอุ่นที่แท้จริง เธอจึงมีความรู้สึกขาดอยู่ร่ำไป ยิ่งคุณอื่นทนิลไม่มีความแน่นอนยิ่งกระตุ้นความอหิวต่าง ๆ ในใจของปีคะวันให้มากขึ้น ๆ ทุกที ปีคะวันจึงมักสร้างปมเด่นขึ้นมาเพื่อลบปมด้อยในชีวิตของเธอ เช่นการแต่งตัวให้สวยเด่นกว่าผู้อื่นเสมอ การพูดจาอ่อนหวาน เพื่อให้คนรอบข้างหันมาสนใจและชื่นชมในตัวเธอ การพูดจาโอ้อวดเรื่องคุณแม่ เพราะเธอมีกำเนิดที่ต่ำต้อยจึงต้องสร้างโลกที่เธอต้องการขึ้นมาด้วยวาจา การพยายามอย่างมากในด้านการศึกษา เพราะเธอจะได้หลุดพ้นออกไปจากบ้านสังจามาตย์ที่เธอไม่ทราบว่าจะอยู่ในฐานะใดกันแน่ เป็นต้น

ตามหลักจิตวิทยาเชื่อว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างไม่ปกติ โดยการถูกตอกย้ำจากผู้ใหญ่เสมอ ๆ ว่าตนเองไม่มีค่า (Devalue) ไม่มีความหมาย จะมีแนวโน้มในการประกอบอัตวิบัติกรรมสูง ซึ่งปีคะวันถูกปลูกฝังความคิดนี้มาเสมอ

ที่จริงปีคะวันเป็นคนที่มีความสามารถในตนเองมาก แต่เนื่องจากความทะเลาะทะเลาะอันมากเกินปกติของเธอ ทำให้เธอไม่สามารถจะมีชีวิตต่อไปได้ เมื่อรู้ว่าทุกอย่างไม่เป็นไปตามความฝันของเธอ เธอจึงตัดสินใจประกอบอัตวิบัติกรรมเพื่อจะได้หลุดพ้นไปจากสภาพไม่สมหวัง การประกอบอัตวิบัติกรรมของปีคะวันตามทฤษฎีแรงจูงใจของ Shcneiman และ Farberow ถือว่าเป็นการฆ่าตัวตายจากการหมดหวัง ขาดคุณค่าในตัวเอง สูญเสียสิ่งอันเป็นที่รักหรือความหวังสูงสุดในชีวิต ทำให้มีความคับข้องใจสูง การประกอบอัตวิบัติกรรมเกิดขึ้นจากการไม่ยอมรับ

ความจริงที่เกิดขึ้น และไม่สามารถหาทางออกอื่นได้ จึงเลือกทางออกเช่นนี้

เขมวรรณ จากเรื่อง โซ่สังคม

เขมวรรณ เป็นหญิงสาวที่เติบโตมาพร้อมกับคำสั่งสอนจากบิดาว่าต้องเป็นคนเข้มแข็งอดทน " ยิ่งโตมากขึ้นเท่าไร ยามลัมจะเจ็บมากเท่านั้น เพราะฉะนั้นจำไว้...อย่าอ่อนลัม... ลูกเป็นลูกทหาร ลูกต้องอดทน...ไม่อ่อนแอ ก้าวไปข้างหน้า ตามองตรงแล้วอย่าถอยหลังเป็นอันขาด " (ทมิษฐ์ 2528 : 145) ชีวิตในวัยเด็กของเขมวรรณเป็นชีวิตในครอบครัวแห่งความรัก ความอบอุ่น เอื้ออาทรและห่วงใย เป็นชีวิตที่สมบูรณ์ครบถ้วน เธอมีพ่อแม่ที่คอยช่วยปกป้องประโลมยามทุกข์เศร้า และประคับประคองให้ต่อสู้ด้วยตนเอง เขมวรรณจึงเป็นผู้หญิงที่มีจิตใจเข้มแข็ง เด็ดเดี่ยว มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีอิสระในความคิด

เขมวรรณคิดอยู่เสมอว่า เพศหญิงและเพศชายสมควรที่จะมีความเท่าเทียมกัน " ถ้าผู้ชายทำได้ ผู้หญิงก็ทำได้...เราเป็นได้เท่าที่เขาเป็น...ไม่เห็นมีอะไรแตกต่างกันเลย " (เรื่องเดิม : 189) ชีวิตในช่วงต้นก่อนการแต่งงาน ยังเป็นเพียงการเรียกร้องสิทธิมนุษยชนแห่งความเท่าเทียมกันของเพศชายและเพศหญิงเท่านั้น เขมวรรณปฏิบัติในสิ่งที่เธอต้องการกระทำไม่ใช่ในสิ่งที่สังคมกำหนด เช่น การพูดจาด้วยที่ท่าและถ้อยคำที่ถือกันว่าไม่สุภาพ ไม่สมควรที่ผู้หญิงจะพูด การมีเพื่อนต่างเพศเป็นเพื่อนสนิท หรือทำงานหนังสือพิมพ์ที่ต้องออกเดินทางไปทำงานทุกหนทุกแห่ง และเป็นงานหนักที่ไม่ค่อยมีผู้หญิงในเวลานั้นทำกัน ฯลฯ พฤติกรรมต่าง ๆ ที่เธอกระทำนั้นยังเป็นพฤติกรรมที่มีระดับความรุนแรงไม่มากนัก แต่เมื่อแต่งงาน เขมวรรณถูกสามีหลอกลวงด้วยการมีผู้หญิงคนอื่น เอาไรต์เอาเปรียบทุกวิถีทาง และที่สำคัญที่สุดคือการปกปิดเอาเงินจากน้ำพักน้ำแรงของเธอและจากเธอไป โดยไม่แม้แต่จะห่วงใยลูกของเธอเอง เขมวรรณรู้สึกว่าการที่เพศหญิงจะถูกกดขี่ทางเพศอยู่เสมอมา " ผู้หญิงคือทาสที่ถูกโซ่ตรวนอันแน่นหนาที่มองไม่เห็นพันธนาการไว้แน่นหนา " (เรื่องเดิม : 189) เขมวรรณจึงรู้สึกที่ต้องลุกขึ้นมาสู้ ปลดโซ่ที่พันธนาการเพศหญิงทุก ๆ คนในสังคมนี้ออกไปเสีย วิธีการของเขมวรรณคือการทำหนังสือปีที่ขายความเป็นเพศชาย การกระทำเช่นนี้ เขมวรรณรู้สึกว่าเพศชายก็สามารถถูกซื้อได้ และเธอก็มีโอกาที่จะเหยียบย่ำศักดิ์ศรีแห่งความเป็นลูกผู้ชายได้ " ทำไมเราต้องถูกขาย ทำไม... เขากำหนดให้เราเป็นเพศแต่ผู้บ่าวเรอสังคม ทำไมสัตว์โลกที่มีแค่สองเพศ แต่เพศหนึ่งต้องถูกกดขี่อย่างพวกเขาพยายามทำต่อเรา "

(เรื่องเดิม : 353) " แล้วมันจะผิดแค่ไหน ถ้าเราจะขาย ทาสยุคใหม่ เสียบ้าง พวกผู้ชาย เป็นนายทาสมานานแล้ว ทำไมเราไม่ตกลงมาเป็นทาสเราบ้าง " (เรื่องเดิม : 57)

กับเพศชายนั้น เขมวรรมเข้มแข็งและกล้าที่จะลุกขึ้นต่อสู้ แต่กับเพศหญิงโดยเฉพาะ อย่างยิ่งลูกสาวของเธอ เขมวรรมมีความอ่อนโยน รักใคร่ ทะนุถนอมมอบให้เสมอ ทั้งนี้เพราะ โดยพื้นฐานทางครอบครัวแล้ว เธอได้รับความอบอุ่นจากสถาบันนี้อย่างมากมาย จึงมีผลให้เธอมา ถ้ายทอดความรู้สึกนั้นแก่ลูกสาวของเธอ ด้วยการทุ่มเทความรักและชีวิตทั้งชีวิตให้ พยายามปกป้อง จากสิ่งที่เธอคิดว่าเลวร้ายทั้งปวง จิตใจของเขมวรรมในช่วงหลัง ๆ นั้น บางครั้งก็มีความสับสน อ่อนแอปะปนอยู่ เธอต้องพึ่งเหล่าในการช่วยย้อมใจให้เข้มแข็ง มีเพียงลูกสาวเท่านั้นที่เป็นเครื่อง ปลอบประโลมคอยให้กำลังใจแก่เธอ เขมวรรมมาหมดกำลังใจ เมื่อพบว่าลูกสาวปฏิเสธตนเอง ไม่ยอมพูด ไม่ยอมรับในความเป็นแม่ของตน ซึ่งถือได้ว่าเป็นเหตุการณ์รุนแรง หรือภาวะวิกฤตใน ชีวิต (Crisis) เป็นช่วงเวลาที่คุณคนมีความทุกข์หนักจากเหตุการณ์ หรือปัญหาชีวิตที่แก้ไขไม่ได้ เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน ไม่คาดคิดมาก่อน จึงมีผลทำให้เธอช็อค มีความรู้สึก เศร้าเสียใจอย่างมาก (Exaggerated Sadness) เกิดภาวะซึมเศร้าอย่างรุนแรง (Extreme Depression) ไม่ยอมรับรู้ความเป็นไปรอบ ๆ ตัว มัวแต่จมอยู่ในกองทุกข์นั้นๆ ทำให้ขาดสติในการคิดแก้ไขปัญหา เขมวรรมเอาความรู้สึกเดิมที่คิดว่า เพศหญิงถูกรังแกและเอาเปรียบโดยเพศ ชายมาผนวกกับความชิงชังในตัวสามีและความซึมเศร้าอย่างรุนแรงจากการพยายามฆ่าตัวตายของ ลูกสาว ปะทะกลายเป็นการฆาตกรรมที่ข้อนผู้ตัวเอง (Murder Suicide) คือการยิงสามี คนที่เขมวรรมคิดว่าเป็นตัวต้นเหตุแห่งปัญหาทั้งปวง แล้วย้อนกลับมาประกอบอัตวินิบาตกรรมตนเอง ด้วยความเศร้าที่เกิดจากการสูญเสีย (Losses) สิ่งที่เธอคิดว่าสูญเสียไปคือ ความรัก ความ เคารพนับถือของลูกที่เคยมีให้เธอ เมื่อเขมวรรมทำทุกอย่างในชีวิตเพื่อลูก เธอจึงทนไม่ได้ที่จะ สูญเสียสิ่งนี้ไป

นิทรา จากเรื่อง กางสุดท้าย

นิทราเป็นตัวละครอีกตัวหนึ่งที่ประสบกับปัญหาต่าง ๆ มากมายในชีวิต แต่ในที่สุดเธอ เธอได้ตัดสินใจแก้ปัญหาชีวิตเหล่านั้นด้วยการยิงตัวตาย ตามแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยาสังคม (Social Psychological Theories) คือว่าพฤติกรรมมนุษย์แต่ละบุคคลที่แสดงออกมานั้น เป็นผลมาจาก

ลักษณะความสัมพันธ์กันระหว่างมนุษย์ หรือพฤติกรรมของสังคมซึ่งจะมีผลกระทบต่อบุคคลนั้น ๆ เป็นอย่างมาก มนุษย์แต่ละคนจะพยายามสร้างปมเด่นขึ้นเพื่อขัดเซี่ยความรู้สึกต่ำต้อยและการแสวงหาของตน การประกอบอัตวินิบาตกรรมของนิกราอาจวิเคราะห์สาเหตุตามทฤษฎีจิตวิทยาสังคมได้ดังนี้

1. พฤติกรรมต่าง ๆ ในวัยเด็กจนถึงวัยรุ่นเป็นปมเด่นที่นิกราพยายามสร้างขึ้นมาเพื่อกลบเกลื่อนปมด้อยเรื่องการขาดความรักความอบอุ่นจากครอบครัวในวัยเด็ก

นิกราเป็นหญิงสาวที่เติบโตมาจากครอบครัวชนชั้นกลาง พ่อเป็นข้าราชการบ้านนาญแม่ตายตั้งแต่เธอยังเด็ก พ่อจึงแต่งงานใหม่กับน้ำสาวแก่ ๆ เพื่อจะได้มีคนเลี้ยงดู เอาใจใส่นิกราตามธรรมชาติของเด็กโดยปกติ มักจะปฏิบัติต่อพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยง เพราะจะคิดเอาว่าไม่ได้เป็นพ่อหรือแม่ที่แท้จริง จึงไม่ได้มีความรัก ความเอาใจใส่อย่างจริงจังต่อตน สำหรับนิกราแล้วเธอจะเกลียดชังแม่เลี้ยงมากกว่าปกติเพราะมีคนพูดทำให้เธอเข้าใจว่า น้ำของเธอจงใจทำให้แม่ตายเพื่อจะได้แต่งงานกับพ่อ ฉะนั้นแม้ว่าแม่เลี้ยงจะดูแลเอาใจใส่ ให้ความรักกับนิกรามากเพียงใดก็ไม่อาจทำให้เธอรักและไว้วางใจได้ นิกรามักจะเรียกร้องความสนใจจากพ่อ ด้วยการหาเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกับแม่เลี้ยงเสมอ ๆ เพราะเธอรู้ว่าพ่อรักและตามใจเธอ เมื่อเธอทะเลาะกับแม่เลี้ยง พ่อมักจะมาปลอบโยนและแสดงความรักต่อเธอทุกครั้ง และนอกจากนั้นความที่มีฐานะและมีนิกราเป็นลูกคนเดียว พ่อจึงพยายามขัดเซี่ยโดยให้สิ่งของต่าง ๆ เพื่อขัดเซี่ยความรัก ความอบอุ่นของแม่ที่นิกราขาดไป

กระโปรงอัดพลัสไซม์พู ไม่มีเด็กสาวชนบทคนใดเคยสวมใส่นอกจากนิกรา บิดาของนิกราฝากเพื่อนซึ่งเพื่อนได้เดินทางไปฮ่องกงซื้อ ราคาหลายสตางค์ แต่เขาคิดว่าพ่อก็จะทดแทนในสิ่งที่นิกราขาด (ศศิพงษ์ประไพ 2523 : 30)

หรือเมื่ออายุ 14 ปี นิกราทะเลาะกับแม่เลี้ยงอย่างรุนแรง จนมีความรู้สึกไม่อยากอยู่บ้าน ต้องการเป็นอิสระเพื่อจะหนีไปจากสภาพแห่งปัญหาที่เผชิญอยู่ทุกวัน จึงขอไปอยู่โรงเรียนประจำในกรุงเทพ พ่อซึ่งตามใจนิกรามาโดยตลอดแม้จะรู้สึกไม่พอใจเพราะรู้สึกว่านิกรายังเด็กเกินไป และต้องจ่ายค่าเล่าเรียนแพงกว่าปกติก็ต้องยอม นิกราจึงออกจากบ้านไปอยู่โรงเรียนประจำ รับผิดชอบชีวิตด้วยตนเองตั้งแต่อายุยังน้อย

การที่พ่อรักและยอมตามใจเสมอ นั้น มีผลให้นิทรายเป็นคนเอาแต่ใจตัวเอง มีอารมณ์รุนแรง และโกรธง่าย ยิ่งกับแม่เลี้ยงด้วยแล้ว เธอยิ่งไม่เคยยอมให้เลยเพราะคิดว่าเป็นคนที่มาแบ่งปันเอาความรักที่พ่อแม่มีต่อเธอไป นิทรายเป็นคนสวย " เก่งกล้า ปราดเปรี้ยวและปากร้าย ... ฤทธิเดชของหล่อนเป็นที่ประจักษ์... แม้แต่บิดาหล่อนเองก็เกรงกลัว ... นิทรายเป็นคนใจนักเลง กล้าได้กล้าเสียและใจกว้าง " (เรื่องเดิม : 11-28) ทั้งนี้เพราะเธอคิดเสมอว่าตนเองเป็นลูกสาวข้าราชการผู้ใหญ่ซึ่งอยู่ในฐานะที่เด่นเหนือคนอื่น อีกทั้งยังมีความสวยงามของรูปร่างหน้าตาที่ช่วยเชิดชูเธอ เลยทำให้นิทรายังมีความมั่นใจในความคิดและความเป็นตัวของตัวเอง

ในวัยเด็กสิ่งที่นิทร่าต้องการเพื่อชดเชยความขาดในใจ ก็คือ ความเด่นของตัวเอง นิทร่าจะพยายามทำตัวเองให้เด่นเหนือเพื่อน ๆ เสมอ ไม่ว่าจะเรื่องการแต่งตัว ในขณะที่เพื่อน ๆ แต่งตัวธรรมดา ๆ ใส่เสื้อเชิ้ตกับผ้าถุง แต่นิทร่าจะแตกต่างไป " นุ่งกางเกงขาสั้นสีแดง เสื้อยืดสีน้ำเงิน สวมหมวกสีเดียวกับกางเกง " (เรื่องเดิม : 19) เธอจะเป็นคาราของโรงเรียนเพราะมีรูปร่าง หน้าตาที่สะสวย ร่าละคร่่ง นี้เป็นพฤติกรรมเด่นในทางบวก แต่ก็มีพฤติกรรมที่เด่นไปในทางลบ คือการทำผิดกฎของโรงเรียนเสมอ ๆ สิ่งเหล่านี้ทำให้นิทรารู้สึกว่าตนเองเป็นที่สนใจของเพื่อน ๆ อยู่เหนือคนทุกคน

พัฒนาการอย่างหนึ่งของมนุษย์ในช่วงวัยรุ่น คือการสนใจในเพศตรงกันข้าม นิทร่าก็อยู่ภายใต้พัฒนาการอันนี้ เมื่อเพื่อนสาวในกลุ่มเริ่มมีชายหนุ่มมาติดพันสนใจ นิทร่าซึ่งเป็นคนที่มีปมด้อยในเรื่องการยอมรับจากผู้คนรอบด้าน และความต้องการในเรื่องความรักมากกว่าคนปกติ จึงไม่พอใจ เกิดความอิจฉาริษยา เธอรู้สึก " รวากับวิวรรณมาชื้อแข่งสิ่งที่นิทร่าคิดว่าควรจะเป็นของหล่อน " (เรื่องเดิม : 99) ในขั้นแรกนิทร่าต้องการเพียงให้ชายผู้นั้นมาสนใจเธอมากกว่าเพื่อนสาวของเธอ แต่เนื่องจากนิสัยกล้าได้กล้าเสียบวกกับการขาดประสบการณ์และการยังคิดทำให้นิทร่าต้องตกเป็นของชายผู้ ซึ่งเหตุการณ์ครั้งนี้เองทำให้ชีวิตของนิทร่าเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง

ดังนั้นจึงสรุปในตอนนี้ได้ว่าพฤติกรรมต่าง ๆ ที่นิทร่ากระทำ เป็นผลมาจากสภาพจิตใจที่เป็นปมด้อยด้วยความรู้สึกที่ตนเองขาดความรักจากครอบครัว จึงได้พยายามแสดงพฤติกรรมต่างๆ ในทางที่เป็นปมเด่นเพื่อตนเองจะได้รับความสนใจ และการยอมรับจากผู้คนรอบข้าง

2. พฤติกรรมต่าง ๆ หลังจากชีวิตการแต่งงานของนิทร่า เป็นผลมาจากการที่นิทร่าไม่สามารถกำจัดปมด้อยแห่งชีวิตของตนออกไปได้ ชีวิตในวัยเด็ก ปมของนิทร่าคือการความรัก แต่

เมื่อแต่งงานนิทรากลับมีปมด้อยเพิ่มขึ้นอีกมากมาย เช่น การที่ท้องก่อนแต่งงาน การที่ครอบครัวของสามีไม่ยอมรับเธอในฐานะลูกสะใภ้ การมีลูกที่มีร่างกายพิการ ความยากจน การประพฤติดื้อเรื่องซู้สาวของตนเอง การที่สามีมีภรรยาอื่น ปมด้อยเกี่ยวกับเรื่องงานอาชีพ ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นผลให้นิทราหมดความกระตือรือร้นในชีวิต ท้อถอย หมดหวัง กลายเป็นความเศร้า จนมีผลต่อสุขภาพกายอันเป็นผลต่อไปถึงสุขภาพจิต สภาพจิตของนิทราก่อนการประกอบพิธีวิวาห์ตกกรรมอยู่ในภาวะซึมเศร้าอย่างรุนแรง (Extreme Depression) ในขั้นรุนแรงจนไม่สามารถรับรู้ถึงสภาวะความเป็นจริงได้แล้วเมื่อมีเหตุการณ์มากระตุ้น คือเห็นภาพสามีกับเพื่อนรักอยู่ด้วยกัน ทำให้เธอหวาดระแวกไปถึงภาพเช่นนี้ในอดีตซึ่งเคยเป็นสิ่งนำความทุกข์ ความเศร้าอย่างมากมาให้ นิทราจึงไม่เห็นคุณค่าของการมีชีวิตอยู่อีกต่อไป เพราะจะยังมีแต่ความเจ็บปวดมากขึ้นเรื่อย ๆ เธอจึงตัดสินใจประกอบพิธีวิวาห์

เทียนเงิน จากเรื่องสัจคนบนทางเปลี่ยว

ถ้าจะเปรียบเทียบกันแล้ว เทียนเงินเป็นผู้หญิงที่อยู่ตัวตรงกันข้ามกับเขมวรรณจากเรื่องโซ่สังข์ โดยแท้ เพราะในขณะที่เขมวรรณเข้มแข็งและลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่อการดำรงอยู่อย่างมีศักดิ์ศรีของผู้หญิงโดยความสามารถของตนเอง เทียนเงินกลับเป็นผู้หญิงที่เกิดมาเป็นผู้ตาม ในชีวิตของเธอเมื่อได้อยู่ใกล้ใคร คน ๆ นั้น จะมีอิทธิพลเหนือเธอเสมอ ไม่ว่าจะเป็นสามี ลูก ๆ หรือผู้ชายที่มาติดพันเธอ

ภาพชีวิตในอดีตของเทียนเงิน ไม่ปรากฏชัดเจนมากนัก เพราะผู้เขียนไม่ได้ระบุไว้อย่างชัดเจน สิ่งที่ผู้อ่านทราบคือเธอเป็นผู้หญิงวัยกลางคน เป็นภรรยาของนายทหารระดับพันตรี มีลูกชายและหญิงรวมกันถึง 4 คน อุปนิสัยหลักของเทียนเงินคือ

1. รักสวยรักงาม เทียนเงินมีรูปร่างหน้าตาดี บวกกับการบรรจงเติมแต่งอย่างประณีต ทำให้เธอเป็นคนสวย ประกอบกับนิสัยรักสวยรักงามทำให้เธอพินิจพินิจกับทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้า ทรงผม การวางตัว ไม่ว่าจะอยู่ในอารมณ์หรือฐานะอย่างไร เช่น เมื่อสามีตาย เทียนเงินเศร้าโศกมาก แต่ก็อดไม่ได้ที่จะนึกถึงเรื่องเครื่องแต่งตัว "เสื้อผ้าที่ตลาดเลือกได้จุดขาวจุดดำ ตัดซีกสองสามชุด ให้เขาเร่งทำให้... ผู้หลักผู้ใหญ่ต้องมาเผ่นออกอยู่แล้ว พอซอกนี้กลายเขา " (นิพนธ์นา วีระชน 2530 : 68) หรือเมื่อเทียนเงินคิดที่จะเลิกอาชีพขายอาหาร

เหตุผลหนึ่งที่เธอยกขึ้นมาอ้างคือ " มันเป็นงานหนัก เฝ้าผมเล็บเล็บกัดไม่มีเหลือ " (เรื่องเดิม : 466) สาเหตุที่ทำให้เทียนเงินเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะด้วยรูปร่างหน้าตาและผิวพรรณที่ดีของเธอ นั้น ทำให้เธอสามารถได้ตำแหน่งมาเป็นภรรยาของนายทหารได้ แม้ว่าตนเองจะมีระดับการศึกษาไม่มากนัก และเหตุผลอีกประการคือสังคมที่เทียนเงินใช้ชีวิตอยู่เป็นสังคมของผู้หญิงที่มักจะประกอบอาชีพเป็นหลักเป็นฐาน จึงมักมีเวลาว่างมากพอที่จะเอาใจใส่สอดส่องในเรื่องความเป็นไปของผู้อื่นได้ เทียนเงินจึง " แต่งตัวเก่ง สิ่งนี้ต้องมาก่อนอื่นเสมอ แม้ว่าจะมีหรือไม่มี หล่อนติดนิสัยเมียทหารที่ต้องแต่งชั้นในรูปโฉมและแพรวพรรณ แข่งกันด้วยยศศักดิ์ของสามีและเรื่องร้อยแปดพันเก้าของผู้หญิงที่อยู่ร่วมกันมาก ๆ " (เรื่องเดิม : 6)

สังคมของภรรยาทหาร มีแต่เรื่องการประกวดประชันกันในด้านความงาม สนใจอยู่แต่เรื่องการแต่งตัว แต่งหน้า ทำผม เทียนเงินในฐานะภรรยาของพันตรีซึ่งนับได้ว่ามีระดับพอสมควร จึงต้องปฏิบัติไปตามอย่างคนอื่น ๆ ด้วย และเมื่อประจบเข้ากับนิสัยรักสวยรักงามของเธอเลยยิ่งเป็นการจมไม่ลง ไม่ว่าจะเป็นอย่างใด เทียนเงินจึงต้องแต่งเนื้อแต่งตัวมากเสมอ

2. ฟุ้งเฟ้อ เทียนเงินจะใช้ชีวิตอย่างดีมีความสุขในวันนี้ โดยไม่คำนึงว่าในวันต่อไปจะมีชีวิตอย่างไร เมื่อมีเงินเธอจะใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ซึ่งโดยมากมักจะเป็นสิ่งไร้สาระ เช่น การแต่งตัว การเสริมสวย การให้ลูก ๆ ไปใช้เงินอย่างทิ้ง ๆ ขว้าง ๆ ไม่ได้ประโยชน์ แต่ถ้าไม่มีเธอก็ยอมที่จะก้มหัวข่มสืมน ตากหน้าไปขอมาให้ได้เพื่อจะได้มีชีวิตสุขสบาย ผู้เขียนจะบรรยายถึงเทียนเงินในลักษณะนี้เสมอเช่น " เสื้อผ้าแพรวพรรณสีสันพลูพรายนั้น เดินสวนทางกับคำพูดอันทุกข์ยากของเทียนเงินเอง อย่างน้อยเทียนเงินก็ใช้ชีวิตเยี่ยงเมียทหารที่สุขสบายฟุ้งเฟ้อ หล่อนไม่ต้องต่อสู้กับอะไรนอกจากมีหน้าที่เป็นเมีย เป็นแม่ และรับเงินเดือนทั้งหมดของสามีไป " (เรื่องเดิม : 23) นิสัยเช่นนี้ติดไปถึงลูก ๆ ทุกคน ทำให้ไม่มีความรับผิดชอบในด้านการเงินเพราะแม่ตามใจ เมื่อไม่มีเงินก็มาขอเอาจากแม่ โดยไม่ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของเหตุการณ์ใช้เงิน ก่อนนั้นแม่เทียนเงินจะมีรายได้เพียงแค่เงินเดือนของสามีซึ่งก็ไม่มากนัก เธอใช้มันอย่างเต็มที่โดยไม่คิดถึงการเก็บออม ต่อเมื่อสามีเสียชีวิตลง รายได้ซึ่งมีเข้าเพียงทางเดียวก็พลอยสูญไปด้วย เทียนเงินจึงต้องทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้เงินบำนาญของสามี ซึ่งจะเป็นเงินก้อนใหญ่และก้อนเดียวที่เทียนเงินจะได้รับในชีวิต แต่ด้วยนิสัยฟุ้งเฟ้อและใช้จ่ายเงินอย่างสุรุ่ยสุร่าย เงินสามแสนบาทนั้นก็ค่อย ๆ ละลายไปที่ละเล็กทีละน้อยจนร่อยหลอ แม้ว่าทนายมงคลจะแนะนำให้เธอมีอาชีพเพื่อจะ

ได้มีเงินนอกเงงยื่นมา เกียเงินก็อดทนได้เพียงไม่กี่วันเพราะการเปิดร้านอาหารนั้นเป็นงานหนักที่ต้องทุ่มเทกายไปทั้งหมด แม้ว่าจะมีรายได้ดี แต่เมื่อต้องเหนื่อยยากตรากตรำและไม่ใช้เป็นอาชีพที่เธอจะแต่งตัวสวย ๆ เดินกรัดกรายไปมา เกียเงินจึงไม่สามารถอดทนทำได้ สวมทำอาชีพขายขนมเล็ก ๆ น้อย ๆ แทนทั้ง ๆ ที่ในเรื่องรายได้นั้นจะเทียบกันไม่ได้เลย

3. หลีกเลี้ยงปัญหา ปัญหาส่วนใหญ่ในชีวิตของเกียเงินคือปัญหาทางการเงิน เริ่มตั้งแต่มีเงินไม่พอใช้ แม้ว่าสามีจะให้เงินเดือนทั้งหมดของเขากับเธอ เกียเงินก็ยังใช้เงินไม่พออยู่ดี แทนที่เธอจะขวนขวายทำงานหรือลดรายจ่ายอันฟุ่มเฟือยต่าง ๆ ลงซึ่งจะเป็นการแก้ปัญหาโดยตรง เกียเงินกลับไปกู้เงินมาใช้จ่ายหนี้สินต่าง ๆ จึงทบเข้าเรื่อย ๆ ปัญหาเรื่องการใช้จ่ายเงินสุรุ่ยสุร่ายของลูก ๆ ก็เช่นเดียวกัน แทนที่จะว่ากล่าวตักเตือนหรือสั่งสอน เกียเงินกลับให้เงินไปเรื่อย ๆ เพื่อตัดปัญหา หรือปัญหาเรื่องการใช้จ่ายเงินเกินตัวของตัวเธอเอง เธอก็ไม่ได้คิดที่จะแก้ไขอย่างจริงจัง โดยปล่อยให้ชีวิตมีความสุขผ่านไปวัน ๆ

หลังจากสามีเสียชีวิต มีผู้ชายผ่านเข้ามาในชีวิตของเกียเงินหลายคน ซึ่งแต่ละคนก็ไม่ได้ช่วยเหลืออะไรเธอได้เลย มีแต่มาตักตวงหลอกลวงเธอ เกียเงินเองก็ทราบแต่ก็ปล่อยให้เรื่องต่าง ๆ ผ่านเลยไปกับความสุขเฉพาะหน้า เช่น การแต่งเนื้อแต่งตัว การออกไปกินข้าวกับบรรดาชายหนุ่มที่มาติดพัน การดื่มเบียร์ หรือบางครั้งคือการกินยานอนหลับ

การประกอบอติวินิบาตกรรมของเกียเงินนั้น เกิดขึ้นจากสภาพจิตที่ท้อแท้ และความเหนื่อยหน่ายต่อปัญหา ซึ่งไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังเลย ประกอบกับประโยคของพระนอม " มันทุกข์หนักนัก ก็ฆ่าตัวตายหนีโลก เห็นหรือเปล่าหนังสือพิมพ์ลงอยู่เรื่อยแหละ คนยิ่งตัวตายหนีปัญหาชีวิตนี้ " (เรื่องเดิม : 815) กระตุ้นเกียเงินให้เกิดแนวทางในการหลีกเลี้ยงปัญหาอีกวิธีหนึ่งซึ่งเป็นทางที่เกียเงินจะใช้แก้ปัญหาทั้งหมดที่เกิดขึ้นในชีวิต เธอจึงตัดสินใจกินยาฆ่าตัวตาย นอกจากสภาพของจิตใจแล้วการประกอบอติวินิบาตกรรมของเกียเงิน อาจสรุปได้ว่า เป็นผลมาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมและสังคมอีกด้วย เพราะเป็นพฤติกรรมที่เลียนแบบมาจากตัวอย่างที่เห็นผ่านสื่อมวลชน

แว่นทิพย์จากเรื่องกว่าจะรู้เดียงสา

แว่นทิพย์เป็นเด็กผู้หญิงรุ่นที่เติบโตขึ้นภายใต้ระบอบกฎเกณฑ์และข้อบังคับอันเข้มงวด

ของครอบครัวผู้ดีเก่าทางภาคเหนือ ด้วยความที่เป็นลูกสาวเพียงคนเดียวแม่ของแวนทิพย์จึงเลี้ยงดูเธออย่างใกล้ชิดและระแวดระวังไม่ยอมให้ห่างสาวยตา แวนทิพย์จึงเติบโตขึ้นมาในโลกแคบ ๆ กับความคิดอันจำกัดของแม่เพียงเท่านั้น ส่งผลให้เธอเป็นคนที่อ่อนต่อโลกเพราะไม่เคยรับรู้หรือแม้เพียงสัมผัส เพราะนอกเหนือไปจากบ้าน สำหรับแวนทิพย์ก็คือโรงเรียนประจำซึ่งเป็นโรงเรียนคอนแวนต์ที่เคร่งครัดต่อกฎระเบียบ ดูจากภายนอก ชีวิตของแวนทิพย์น่าจะเป็นชีวิตที่มีความสุข เพราะมีความพร้อมไปทุก ๆ ด้าน ทั้งทางฐานะทางการเงิน ความรัก ความดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่ มีการศึกษาและสังคมที่ดี มีความสามารถมากมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องดนตรี การฝีมือต่าง ๆ เช่น การจัดดอกไม้ สลักผัก แกะสบู่ งานเย็บปักถักร้อย หรือความสามารถทางภาษา เหล่านี้ล้วนเป็นคุณสมบัติที่ทำให้แวนทิพย์เป็นหญิงสาวที่มีความสมบูรณ์เพียบพร้อมอยู่ในตนเอง

สิ่งที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อความคิดและพฤติกรรมของแวนทิพย์คือความเข้มงวดของแม่ของเธอ ในวัยเด็ก การอบรมเลี้ยงดูแบบกักขังจำกัดเช่นนี้ไม่เป็นปัญหาเท่าใดนักเพราะตามธรรมชาติของวัยเด็กยังต้องพึ่งพาอาศัยการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ จึงทำให้มีความเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำของผู้ปกครองโดยไม่ได้แย้ง แม้ว่าจะมีความไม่พอใจแฝงอยู่ก็ตาม แวนทิพย์จึงยังไม่มีความขัดแย้งใด ๆ ที่เป็นพฤติกรรม แต่เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งโดยธรรมชาติแล้ว จะเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นสภาวะทางร่างกาย จิตใจ หรือความรู้สึกนึกคิด วัยนี้เป็นวัยแห่งความอิสระ (Period of Independence) มีความคิดที่จะเลิกฟังฟังผู้ใหญ่ โดยคิดที่จะพึ่งพาตนเอง และเริ่มมีความรู้สึกต่อต้านทุกสิ่งทุกอย่างที่ขัดกับความคิดของตน ยิ่งตนเองมีความรู้สึกที่ถูกบีบ ถูกจำกัด มากเท่าใด ความรู้สึกอยากเป็นอิสระก็จะยิ่งมากขึ้นเท่านั้น แวนทิพย์ก็ไปทำตามเงื่อนไขนี้ ยิ่งเธอมีชายหนุ่มมาติดพันอยู่ด้วย แวนทิพย์ก็ยิ่งรู้สึกว่าอยากที่จะไปมีความสุขกับคนรักมากกว่าอยู่กับความเข้มงวดของแม่ แวนทิพย์จึงพยายามหาทางแหวกวงล้อมนั้นเพื่อก้าวออกไปสู่โลกภายนอก บังเอิญในช่วงเวลานั้นครอบครัวเธอเริ่มมีปัญหา คือ พ่อของแวนทิพย์กำลังไปติดพันผู้หญิงคนใหม่ แม่ของเธอจึงละความเข้มงวดเอาใจใส่จากแวนทิพย์หันไปสู่วพ่อ เท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้กับแวนทิพย์ โดยความเป็นใจของบรรยาศและความบังเอิญทำให้หนุ่มสาวมีความสัมพันธ์กัน โดยธรรมชาติของเด็กวัยนี้ซึ่งเป็นวัยแห่งความอยากหรืออยากเห็นและชอบทดลองกระทำในสิ่งที่ไม่เคยกระทำมาก่อน เป็นการกระทำโดยขาดความไตร่ตรองและขาดความรู้ เป็นผลให้แวนทิพย์เกิดตั้งครรภ์

จากการที่เคยเป็นคนที่อยู่ในระเบียบกฎเกณฑ์อันเคร่งครัดมาโดยตลอด โลกของ
 แวนทิพย์ที่ผ่านมาเป็นโลกแห่งความบริสุทธิ์ ถูกต้อง ทำให้เธอไม่กล้าที่จะบอกความจริง ไม่ว่าจะ
 กับพี่ชายหรือพี่สะใภ้ผู้ใจดี และช่วยเหลือนปลอบประโลมใจเธอมาโดยตลอด ประจวบกับความเกรง
 กลัวต่ออำนาจของแม่ ทำให้แวนทิพย์ต้องตกบันไดพลอยโจนไปกับความผิดพลาดในครั้งแรกนี้ จน
 เกิดความผิดพลาดครั้งแล้วครั้งเล่าตามมาในภายหลัง การถูกกักขังอยู่ในโลกแคบ ๆ และในฐานะ
 ที่สูงส่งมีผลให้เธอไร้เดียงสาต่อสรรพสิ่ง ไม่ว่าจะเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น การบ้านการเรือน
 การหุงหาอาหาร การซักผ้า การทำความสะอาดบ้าน ด้วยวิธีการธรรมดา ๆ หรือต่อผู้คน ซึ่งทำ
 ให้เธอต้องเสียดิวให้ชยาและนายจ้าง โดนล่วงละเมิดเข้าจนหมดตัว ถูกหลอกลวงไปเป็นโสเภณีและ
 สุดท้ายเมื่อเธอพยายามจะกลับตัวโดยจะคิดกลับไปสู่อ้อมอกพ่อแม่ก็ยิ่งถูกหลอกไปขายตัวทางภาคใต้
 สิ่งที่คุณเขียนเน้นเสมอตลอดเรื่องคือ ความไร้เดียงสา ความอ่อนต่อโลกของแวนทิพย์ รวมทั้งชยา
 ซึ่งก็เปรียบเสมือนเป็นตัวแทนของเขาวชน สิ่งที่เด่นที่สุดสำหรับโบตันคือการสร้างตัวละครเด็ก
 โบตันสามารถสร้างตัวละครได้อย่างมีชีวิตชีวา เป็นบุคคลจริงได้ แวนทิพย์และชยาจึงดูคล้ายเขา
 วนที่ปะปนอยู่ในสังคมและเผชิญกับความทุกข์อันแสนสาหัส พฤติกรรมของตัวละครสอดคล้องกันกับ
 หลักจิตวิทยาแห่งวัย

การประกอบอัตวินิบาตกรรมของแวนทิพย์นั้น เกิดขึ้นจากความเศร้า (Depressive)
 มีแรงจูงใจจากการหมัดหวัง ชาติคุณค่าในตัวเอง เพราะถูกอบรมในสิ่งแวดล้อมที่ดีและสูงส่ง เมื่อ
 ต้องกระทำผิดแม้จะด้วยความบังเอิญ ไม่รู้เท่าทัน โดยที่มีแรงผลักดันจากครอบครัว ทำให้หญิงสาว
 ต้องออกไปเผชิญกับความล้มเหลวของชีวิต สภาพจิตของแวนทิพย์ตกอยู่ในความท้อแท้สิ้นหวัง สิ่ง
 เดียวที่ยังยึดเหนี่ยวให้เธอมีชีวิตอยู่คือลูก แต่เมื่อเหตุการณ์ดำเนินไปด้วยความบังเอิญว่าเธอ
 สามารถหาที่ปลอดภัยให้ลูกสาวได้ ด้วยการฝากญาติฝ่ายพี่สะใภ้ และเธอก็สามารถวางใจได้ว่า
 ลูกสาวจะมีอนาคตและชีวิตที่ดีต่อไปได้ ความจำเป็นในการมีชีวิตอยู่ต่อไปของแวนทิพย์จึงสิ้นสุดลง
 การประกอบอัตวินิบาตกรรมเท่ากับเป็นการทำลายส่วนที่ไม่ดีของชีวิตทิ้งไป

อาจสรุปลักษณะของตัวละครที่ประกอบอัตวินิบาตกรรม ได้ดังนี้

1. พื้นฐานของครอบครัว หมายถึงลักษณะความสัมพันธ์กันของสามีกับภรรยาหรือบิดา
 กับมารดา ซึ่งจะมีผลเป็นอย่างมากในการกำหนดบุคลิกภาพ ลักษณะอารมณ์ นิสัยหรือลักษณะการ

แก้ไขปัญหของบุคคลหรือลูกที่อยู่ในครอบครัว ตัวละครในนวนิยายที่มีการประกอบอรรถวิบาตกรรมปรากฏอยู่ในเรื่อง มีลักษณะพื้นฐานของครอบครัวแบ่งออกได้เป็น

ก. ครอบครัวแตกแยก หมายถึงครอบครัวที่บิดาและมารดาหย่าร้างกัน บุคคลที่เติบโตมาจากสภาพครอบครัวเช่นนี้มักเป็นผู้มีปัญหาทางจิตใจ ไม่มีความสุขในชีวิต เริ่มตั้งแต่วัยเด็กเป็นต้นมา เพราะจะรู้สึกขาดที่พึ่ง ความรักความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่ ต้องแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นด้วยตนเองเพราะไม่มีบิดาหรือมารดาเป็นที่พึ่ง เหมือนแพรจากเรื่องบ้านชนบทเติบโตขึ้นมาจากครอบครัวในลักษณะนี้ เธอมักจะรู้สึกว่าเหว ไร้ที่พึ่ง ขาดความรัก การดูแลเอาใจใส่ แต่เพื่อความอยู่รอดเหมือนแพรจำเป็นต้องทำเป็นเข้มแข็ง ตัดสินใจด้วยตนเอง ความแตกร้างของครอบครัวมีผลอย่างมากต่อความรู้สึกเชื่อใจในความรักของเหมือนแพรเพราะเธอกลัวว่าเหตุการณ์เช่นนั้นจะเกิดขึ้นกับตัวเธอ เหมือนแพรจึงพยายามสร้างเกราะป้องกันตนเองไว้ไม่ให้ผู้ชายเข้ามาเกี่ยวข้องกับเธอฉันท์คนรัก แต่เมื่อพบพิศโศกและรักเขา เหมือนแพรซึ่งมีความโหยหาความรักมาตลอดชีวิต จึงยึดเขาไว้เป็นที่พึ่ง แต่เนื่องจากเหมือนแพรมีปมด้อยเรื่องการขาดความรักมาตลอดชีวิต เมื่อเธอคิดว่ามีความรัก จึงต้องการในปริมาณที่มากเกินไปปกติ และเนื่องจากเหมือนแพรเติบโตมาด้วยการตัดสินใจด้วยตนเอง เธอจึงไม่ลังเลที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างตามความต้องการของตน ไม่ว่าจะเป็นการขายกิจการบาร์ ขาจรยนต์ ซื้อบ้าน จัดการเรื่องแต่งงาน และท้ายสุดคือการประกอบอรรถวิบาตกรรม

ข. ครอบครัวที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ได้แก่ครอบครัวของบุญมาเรื่องจนตรอก ครอบครัวของคนชายชาวมืด เรื่องคนจน ครอบครัวในเรื่องทางสุดท้าย ครอบครัวในเรื่องสุดถนนบนทางเปลี่ยว และครอบครัวในเรื่องกว่าจะรู้เดียงสา ครอบครัวประเภทนี้บิดาและมารดา ยังคงอยู่ด้วยกันแต่จะทะเลาะเบาะแว้ง มีปากมีเสียงกันเสมอ ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลทั้งต่อตัวบิดามารดาเองและลูก จะเห็นได้ว่าบุคคลในครอบครัวลักษณะนี้จะเป็นคนที่อารมณ์รุนแรง เมื่อมีความโกรธจะมีการด่าทออย่างหยาบคาย หรือการลงไม้ลงมือกันเสมอ เช่น แม่จากเรื่องจนตรอกจะเป็นคนที่ปากร้าย หงุดหงิดง่ายและทำร้ายหลาน บุญมาจากเรื่องคนจน สามารถทำร้ายภรรยาได้แม้รู้ว่าเธอกำลังตั้งครรภ์ เรื่องทางสุดท้าย สุดถนนบนทางเปลี่ยว และกว่าจะรู้เดียงสา แม้ว่าไม่มีเหตุการณ์รุนแรง แต่การที่บิดามารดาทะเลาะเบาะแว้งกันให้ลูกเห็นอยู่เสมอ มีผลให้ลูกเกลียดชังฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ ซึ่งทั้งสามเรื่องนี้ลูกจะเกลียดบิดาที่ทำร้ายจิตใจมารดามาโดยตลอด

ส่วนบิดามารดาคู่ทะเลาะนั้นจะกลายเป็นคนที่เกลียดชังกัน ลูกที่อยู่ในบ้านจะรู้สึกว่าบ้านไม่เป็นสถานที่ที่น่าอยู่จึงมักจะออกจากบ้านแล้วก่อปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น สี่ดาวจากเรื่องคนจน จับแฉงจากเรื่องทางสุดท้าย และ แวนทิพย์จากเรื่องกว่าจะรู้เพียงช้า จะมีเรื่องผู้ชายเข้ามาเกี่ยวข้องกับเป็นต้น ความหงุดหงิด เกลียดชังที่เพาะงอกในจิตใจของคนในครอบครัวลักษณะนี้ ก่อให้เกิดนิสัยของความก้าวร้าวและนิยมแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่รุนแรง

ค. ครอบครัวที่ไม่ใช่ครอบครัวของตนเองอย่างแท้จริง เช่น ใน เรื่องมาया พิตะวันเป็นเด็กที่ถูกคนอื่นลักขโมมาเลี้ยง แต่ก็ไม่ได้เอาใจใส่ดูแลอย่างจริงจังจึงทำให้พิตะวันเติบโตขึ้นมาอย่างไร้ฐานะที่แท้จริงของตน ครอบครัวของคนอื่นที่ตนเป็นครอบครัวที่มีฐานะความเป็นอยู่ดี มีผลทำให้พิตะวันได้มีโอกาสอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี จึงเคยชิน ประกอบกับการพยายามถักตัวเองขึ้นมาให้พ้นจากสภาพเดิมของตน พิตะวันจึงอยู่แต่ในโลกแห่งความฝันอันพร้อมบริบูรณ์ของตน เธอสามารถที่จะหลอกลวงได้แม้แต่ตนเอง

2. ฐานะทางเศรษฐกิจ หมายถึงสภาวะทางการเงินของแต่ละครอบครัว ในสังคมปัจจุบันที่มนุษย์ให้ความสำคัญกับเงินทองฐานะทางเศรษฐกิจจะก่อผลโดยตรงกับมนุษย์ ตัวละครในนวนิยายที่มีการประกอบอัตวินิบาตกรรมปรากฏอยู่ในเรื่องนั้น ฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลแบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ คือ

ก. ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ หมายถึงครอบครัวที่มีฐานะยากจน อาจจะเป็นเนื่องจากหัวหน้าครอบครัวประกอบอาชีพที่มีรายได้ต่ำ ไม่เพียงพอกับค่าครองชีพ ไม่มีอาชีพที่เป็นหลักแหล่งแน่นอน มีการศึกษาน้อยทำให้ต้องทำงานที่ได้รับค่าจ้างในอัตราต่ำ ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจเช่นนี้ ได้แก่ ครอบครัวของบุญมาจากเรื่องคนจน ครอบครัวของคนชายช้าวต้มมัดและหญิงสาวในเรื่องจนตรอก ครอบครัวเดิมของพิตะวันในเรื่องมาया ครอบครัวในเรื่องทางสุดท้าย การที่ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำนั้น ทำให้คนในครอบครัวต้องออกไปดิ้นรนทำมาหากิน ต่างคนต่างออกไปทำงานนอกบ้าน ความรักความอบอุ่น ความสัมพันธ์กันในบ้านจะมีน้อยเพราะต้องออกไปดิ้นรนแสวงหาทางวัตถุเพื่อมาชดเชยความขาด บุคคลที่เติบโตมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจเช่นนี้จะมีความหิวโหยทางด้านวัตถุและแสวงหาตลอดเวลา

ครอบครัวของบุญมานั้นมีสาเหตุความยากจนมาจากหนี้สิน การมีรายได้ต่ำแต่มีสมาชิกในครอบครัวมาก

ครอบครัวของคนชายชาวดัมมัต สาเหตุของความยากจนเนื่องมาจากการมีรายได้ต่ำ
ไม่แน่นอน หัวหน้าครอบครัวไม่สามารถประกอบอาชีพได้

ครอบครัวของหญิงสาว ที่ยากจนเพราะไม่มีอาชีพที่แน่นอน และการเล่นการพนัน

ครอบครัวเดิมของพิตะวัน สาเหตุของความยากจนเนื่องมาจากการมีรายได้ต่ำ และ
หัวหน้าครอบครัวเสียชีวิต

ครอบครัวของนิทรา สาเหตุของความยากจน คือการประกอบอาชีพที่มีรายได้ต่ำและ
หาเลี้ยงชีพด้วยตัวคนเดียวแต่มีคนต้องการใช้เงินหลายคน

ข. ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางจะเป็นครอบครัวที่ไม่มีความเดือด
ร้อนทางด้านการเงินมากนัก แต่การที่พ่อแม่ยังต้องดิ้นรนทำงานหนักอีกนั้นเพราะความต้องการเป็น
ปีกแผ่นของครอบครัวมากขึ้นนั่นเอง ซึ่งสิ่งนี้มีส่วนผลักดันอย่างมากให้บุคคลล้มเหลวในเรื่องการ
ดำเนินชีวิตและความสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลในครอบครัว สิ่งพ่อแม่และแม่พยายามชดเชยแทนเวลา
ที่จะให้กับครอบครัวคือวัตถุต่าง ๆ จึงมีผลให้บุคคลที่เติบโตมาจากครอบครัวลักษณะนี้เอนเอียงในด้านวัตถุ
แต่โหยหาความรัก ความอบอุ่นทางจิตใจ เช่น เหมือนแพรจากเรื่องบ้านชนนิก ซึ่งจะได้รับข่าว
ของจากบิดาเสมอ นิทราจากเรื่องทางสุดท้าย ด้านวัตถุนี้ นิทราได้รับจากพ่อเสมอเพราะมีฐานะดี
และทดแทนความรู้สึกขาดแม่ แต่สิ่งที่นิทราต้องการคือความรัก ฉะนั้นเมื่อพ่อมีภรรยาใหม่ นิทราจึง
เจ็บแค้น เพราะมีความรู้สึกว่าการรักของพ่อที่มีให้เธอถูกแบ่งปันไปจนหมด เขมวรรณในโพธิ์สังคม
ครอบครัวในวัยเด็กของเธอเป็นครอบครัวชนชั้นกลางที่มีความรักความอบอุ่นอย่างเต็มที่ เมื่อมี
ครอบครัวเป็นของตนเอง สิ่งที่เขาบรรณต้องการคือความรักจากสามี เมื่อรู้ว่าถูกสามีหลอก ถ้า
เป็นเรื่องวัตถุหรือเงินทอง เขมวรรณยังทนได้ แต่เมื่อรู้ว่าถูกหลอกเรื่องความรัก สามีไม่ได้มี
ความรักให้เธอ เขมวรรณกลับรู้สึกว่าเขาไม่ได้

เรื่องของจิตใจ การต้องการความรัก เป็นเรื่องสำคัญสำหรับบุคคลที่เติบโตมาจาก
ครอบครัวในลักษณะนี้

จากการศึกษาถึงองค์ประกอบของนวนิยาย ที่มีการประกอบอัตวินิบาตกรรมปรากฏอยู่ใน
เรื่องจำนวน 8 เรื่องที่แต่งขึ้นในระหว่างปี.ศ. 2520 - 2530 ใน 3 องค์ประกอบหลักนั้น อาจ
สรุปได้ว่า สิ่งที่น่าเขียนเสนอเป็นแก่นของเรื่องนั้น มี 2 ลักษณะคือ แก่นเรื่องที่แสดงว่าอัตวินิบาต

กรรมเกิดจากปัญหาสังคมซึ่งเน้นเกี่ยวกับเรื่องปัญหาเศรษฐกิจ กับ แก่นเรื่องที่แสดงว่าอัตวินิบาตกรรมเกิดจากปัญหาความผิดพลาดในการอบรมเลี้ยงดู การสร้างค่านิยมจากสถาบันครอบครัว ในส่วนโครงเรื่องของนวนิยายกลุ่มนี้ เป็นความเกี่ยวเนื่องต่อกันของปัญหาของมนุษย์ที่ต้องดิ้นรนแก้ไขเพื่อความอยู่รอด แต่ท้ายสุดกลับต้องพ่ายแพ้และหนีจากสภาพแห่งปัญหานั้นไปด้วยการประกอบอัตวินิบาตกรรม ในส่วนของตัวละครเอก พบว่า ตัวละครทุกตัวที่ประกอบอัตวินิบาตกรรมจะมีปัญหาทางครอบครัว และปัญหาทางเศรษฐกิจเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ โดยนักเขียนจะเน้นและให้ความสำคัญกับภูมิหลัง สภาพอารมณ์ จิตใจและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งแวดล้อมของตัวละครมาก เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ตัวละครมีพฤติกรรมการประกอบอัตวินิบาตกรรมในที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย